

ATEITIS

GRUODIS—DECEMBER 1985

VOL. LXXV NO. 10

ATEITIS

GRUODIS—DECEMBER 1985

VOL. LXXV NO. 10

Ateitininkų Federacijos leidžiamas katalikiškos-lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas.

Bernelių mišios (eil.) — L. Andriekus	245
Amerikiečiai gina Balį Gajauską — LIC	246
Šlapdriba — A. Tijūnėlis	247
Ateitininkų veikla Lietuvos okupacijų metu — P. Narutis	248
Sninga (eil.) — S. Vanagaitė	251
Kokia graži saulė — A. Eivienė	252
X (eil.) — A. Kairys	256
Gėlytė — A. Tijūnėlis	257
Lietuvos vandenys (eil.) — S. Gudis	257
Julijos Švabaitės "Stikliniai ramentai" — R. Kubiliūtė	258
Stikliniai ramentai — J. Švabaitė	259
Malda ir Dievo valia — V. Dundzila	262
Dail. Valiaus monografija — S. Jautokaitė	263
Lietuvos delegacija Eucharistijos kongrese Nairobi	265
Detroito Karaliaus Mindaugo kuopa — D. Rugieniūtė	267
Konkretūs ateitininkų kongreso ateitininkų kongreso atgarsiai — R.K.	268
Atsisveikinant — S. Petersonienė	269

Šį Ateities numerį redagavo S. Petersonienė ir A. Jasaitytė. Iliustracijos: ses. M. Mercedes (245), P. Youens (246), B. Morkūnienė (251), J. Karužaitė (258). Nuotraukos: J. Račkauskas (viršelis).

VYRIAUSIA REDAKTORĖ: Stasė Petersonienė, 2534 West 40th Street, Chicago, IL 60632, USA. Tel.: (312) 847-1693

REDAKCINĖ KOLEGIJA: Rima Janulevičiūtė, Ramunė Kubiliūtė, Gytis Liulevičius, Vėjas Liulevičius, Linas Palubinskas, Raminta Pemkutė, Arūnas Pemkus, Darius Polikaitis, Birutė Tamulynaitė, Arvydas Žygas.

TECHNINIS REDAKTORIUS: Jonas Kuprys

ADMINISTRATORIUS: Juozas Polikaitis, 7235 South Sacramento Ave., Chicago, IL 60629, USA. Tel.: (312) 434-2243.

Rankraščių kalbą taiso J. Masilionis. Viršelio antraštė Jono Kuprio.

Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje. Leidžia Ateitininkų Federacija. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje — 12.00 dol.; garbės prenumerata — 20.00 dol., susipažinimui 9.00 dol.; kituose kraštuose — 9.00 dol., išskyrus Pietų Ameriką (7.00 dol.).

ATEITIS (USPS 035-440) — a magazine published monthly, except July and August, by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis, Inc. Business address: 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629 USA. Yearly subscription in the US and Canada \$12.00. Single copy \$1.50. Second class postage paid at Chicago, Illinois. © 1985 by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis. All rights reserved.

BERNELIŲ MIŠIOS

Leonardas Andriekus

Skamba žingsniai ant ledo,
Ant sniego —
Į Bernelių mišias kviečia Jis. —
Ne Betliejaus žvaigždė — meilė veda,
Ne žvaigždė mus prikėlė iš miego —
Atsivėrė naktis...

Žinom patys tą kelią
Per lauką —
Stebuklinga žvaigždė nelydės.
Žiemos rankose Jėzus vaikelis
Mūsų, einančių sveikint Jo, laukia —
Nebereikia žvaigždės.

Ten karaliai gal klaidžios
Po tyrus,
Čia varguoliui guos širdį naktis. —
Lydi mus Dievo akys atlaidžios,
Šildo apsišarmojusios girios —
Atsivėrė būtis!

AMERIKIEČIAI GINA BALĮ GAJAUSKĄ

CREED (Christian Rescue Effort for the Emancipation of Dissidents), krikščioniška žmogaus teisių organizacija Washingtone, veda akciją už lietuvių sąžinės kalinį Balį Gajauską. Šia akcija CREED siekia išnaudoti ypatingą politinį momentą — Reagano-Gorbačiovo lapkričio 19-20 d. pasitarimą, apšviesti plačiąją visuomenę apie 33 metus kalėjusio Balio Gajausko sunkią būklę ir išrūpinti jo išlaisvinimą iš lagerio bei leidimą jam emigruoti į JAV-bes su šeima. Balio Gajausko teta, Bernice Gajauskienė, gyvena Los Angeles.

CREED įtraukė visą eilę įtakingų asmenų į jos sudarytą Balio Gajausko išlaisvinimo komitetą. Į komi-

tetą jau įstojo — sen. Charles Percy (pirm.), kardinolas Bernardin iš Čikagos, Michael Blumenthal (Burroughs korporacijos prezidentas, buvęs JAV izdo sekretorius), Aleksandras Ginzburg (buvęs politikalinys), kun. Bryan Hehir (JAV Katalikų konferencijos pareigūnas), Joanne Kemp (vadovaujanti kongresmenų žmonių komitetui už Sovietijos žydus), Sally Englehard Pingree (Washingtono katalikų veikėja), sen. Paul Trible ir kiti.

Kun. Kazimieras Pugevičius, kurio vadovaujama Lietuvių Katalikų Religinės Šalpa glaudžiai bendradarbiauja su CREED ir konkrečiai prisideda prie šios akcijos informacija bei finansavimu, yra taip pat įtrauktas į komiteto sudėtį. Lig šiol iš lietuvių Gajausko komitete sutik dalyvauti Aušra (JAV LB) ir Charles Zerr, buvę Koalicijos išlaisvinti Petkų ir Gajauską steigėjai, ir Teodoras Blinstrubas (ALT pirmininkas).

Antradienį, spalio 1, CREED supažindino su savo gelbėjimo akcijos planu plačiąją visuomenę JAV kapitoliuje. Dalyvavo apie 70 žmonių, jų tarpe kongresmenų ir senatorių, jų štabo narių, Washingtono lietuvių, spaudos korespondentų, žmogaus teisių veikėjų ir pan.

Dr. Ernest Gordon, CREED pirmininkas, atidarė konferenciją, perskaitydamas ištraukas iš Lietuvių informacijos centro išverstų į anglų kalbą Balio Gajausko raštų, gautų iš lagerio. Taip pat buvo išdalinta LIC paruošta Balio Gajausko biografinė apybraiža.

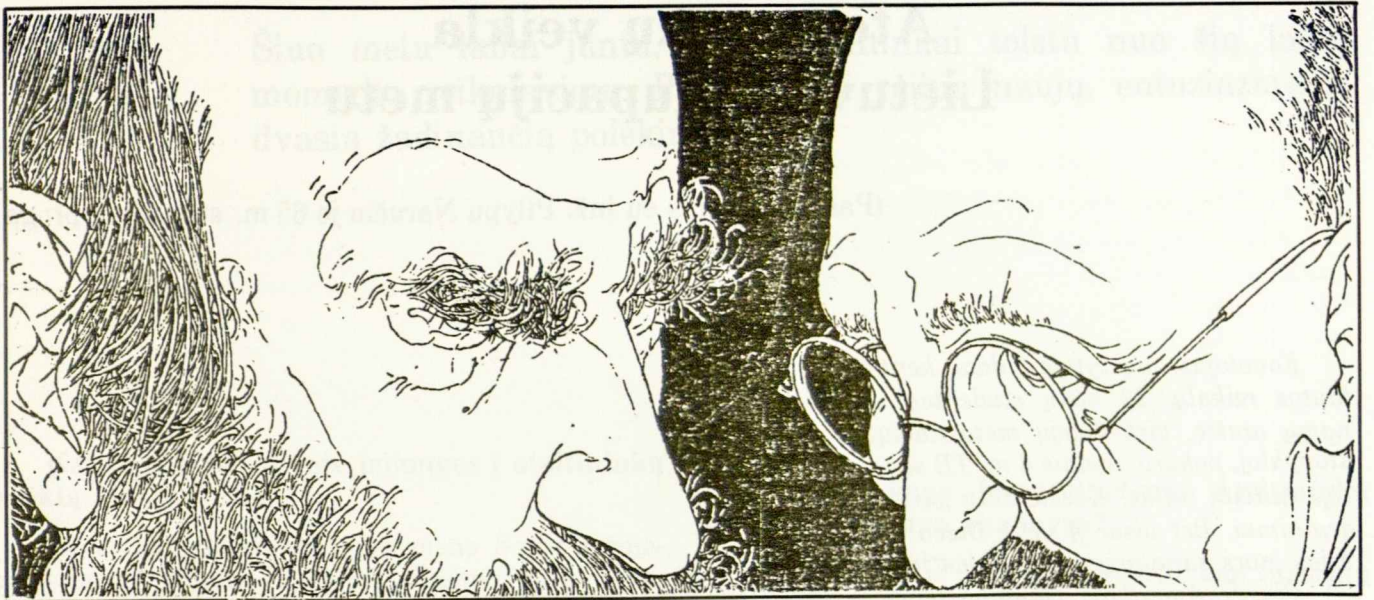
Disidentas Aleksandras Ginzburgas dalinosi išpūdziais iš lagerio, kur kartu sėdėjo su Baliumi. Jis per vertėją rusų kalba aiškino, kad Balys dėl savo išminties ir teisingumo buvo kitų kalinių nepaprastai gerbiamas. Karštos politinės diskusijos kameroj kartais būdavo kitų kalinių nutrauktos, kad tik Balys turėtų ramybės skaityti ar rašyti. Šalia sunkių lagerio darbų, Balys vis rasdavo laiko studijom ir dažnai tęsdavo rimtas diskusijas su kitais kaliniais įvairiausiomis temomis pagal kalėjimo tvorą, kur kasdien valandėlei jiems buvo leidžiama pasivaikščioti.

Į susirinkusius dar prabilo kongresmenas Benjamin Gilman iš New Yorko ir ponis Jack Kemp. Balys Gajauskas bei už jį vedama akcija buvo plačiau aprašyta spalio 2 d. „USA Today“ laidoj bei perduota per Amerikos Balso, Laisvosios Europos ir International Media News Service radijo laidas.

CREED skleidžia kitataučių tarpe 4000 Balio Gajausko plakatų su jo nuotrauka ir biografinėmis žiniomis. Šitokiu būdu ji skatina visuomenę rašyti prezidentui Reaganui, prašant jo įtraukti Balio amnestijos bei emigracijos klausimą į pasitarimų programą su Gorbačiovu. Norintieji įsigyti plakatus, gali rašyti — CREED, 117 Prince Street, Alexandria VA 22314.

LIC

Beveik penkiasdešimt metų dirbau sunkų darbą plieno liejykloj. Kiekvienas pinigėlis uždirbtas mano ranka ir nugaros prakaitu — dabar aš džiaugiuos savo darbo vaisiais.

ŠLAPDRIBA

Aug. Tijunėlis

Apsilankiau šį rytą darbininkų restorane, čia mūsų apylinkėj, va ant kampo. Šlapias rytas, žvarbu.

Užsisakiau avižinės košės ir kavos puoduką.

Netoliese, už pat kavinio bufeto, sėdėjo tvarkingai apsitaisęs žmogus, vyresnio amžiaus. Pasisakėm šį bei tą apie orą ir gerėm sau kavą, paskendę kiekvienas savose mintyse.

Bebaigiant kavą, žmogus prabilo į mane. Jis apgailestaujęs lietu, bei sniegą, jis galįs stebėti ir stebėti.

Ir pasipasakojo, kad, gyvendamas antram aukšte prie 112-tosios gatvės, jis galįs žiūrėti į miesto gatvės lempą netoliese. Kai snaigių sūkuriai pradeda ją gaubti, jis matąs ir šoki, ir buities paslaptį, ir gyvenimo prasmę. Vaizdas esąs iš pasakų pasaulio!

Senukas porino toliau.

Jis atsiprašęs, kad esąs ne bažnytinis ir į dvasinį pomirtinį gyvenimą nelabai tikįs. Jis per daug matąs grožio šiame gyvenime.

Ir jis papasakojo apie nakties tylą, apie ramybę, apie visą gaubiantį poilsį, lyg dangaus alsavimą jaučiąs. Jo diena esti nusmaigstyta tokiais tylos žiupsniais. Ir jis prieš guldamas dėkojęs Dievui už tiek grožio, kurį jis nustebęs stebėjo visą dieną. Jo tiek daug esą! Paprasčiausiuose dalykuose!

Būdavo jo moteriškė kritikuodavo jį, nes jis tvarkingai apsirengęs, rankos švarios, dailiai apsikirpęs — jis esąs šventadieniškoj nuotaikoj, nieko nedirbąs, jis nelakstąs.

„Tiesa, senukas prisipažino, „aš nelakstau.

Beveik penkiasdešimt metų dirbau sunkų darbą plieno liejykloj. Kiekvienas pinigėlis uždirbtas mano ranka ir nugaros prakaitu — dabar aš džiaugiuos savo darbo vaisiais. Ir dėkoju Dievui kas rytą. Aš jai taip syki pasiaiškinau. Ji aprimo mane skalinti”.

Taip pat senukas pasidalijo mintimi, kad ne visais galima pasitikėti. Esą žmonių, kurių geriau vengti.

Sykį jis liejykloje turėjęs formaną, kuris neturėjo ant jo akies. Vis prisikabindavo kažkodėl. Syki senukas gražinęs į įrankių sandėlį pasiskolintą sunkų vamzdinį raktą, ir tas įrankis dingęs turbūt paties formano žinioj.

Formanas prisikabino.

Senukas, niekam nieko nesakęs, kitą dieną atnešė savo nuosavą raktą iš asmeniškos įrankių dėžutės. Niekas nei nežinojęs, kas perėjo per jo širdį, kai jis tai vykdė.

Panašiais būdais jis mėginąs žmonių nekaltinti ir neteisti.

Baigdamas jis pasidalijo šia gyvenimo įžvalga: „Parašyk savo knygą iš ryto ir skaityk ją vakarui atėjus. Tai daryk kiekvieną dieną”.

Aš pasižiūrėjau į jo šviesias akis, skaištų veidą, tvarkingą kepurę ir prasitariau: „Žinai, mielas, aš manau Viešpats tau turi paruošęs didelę staigmeną!”

Mudu maloniai nusišypsojom ir palinkėjom viens kitam laimingų švenčių. Užporyt juk šv. Kalėdos!

Grįždamas į biblioteką net nustebau: iš tikro, net ir gruodžio šlapdriba kažkokiu grožiu spinduliavo.

Ateitininkų veikla Lietuvos okupacijų metu

(Pasikalbėjimas su inž. Pilypu Naručiu jo 65 m. sukakties proga)

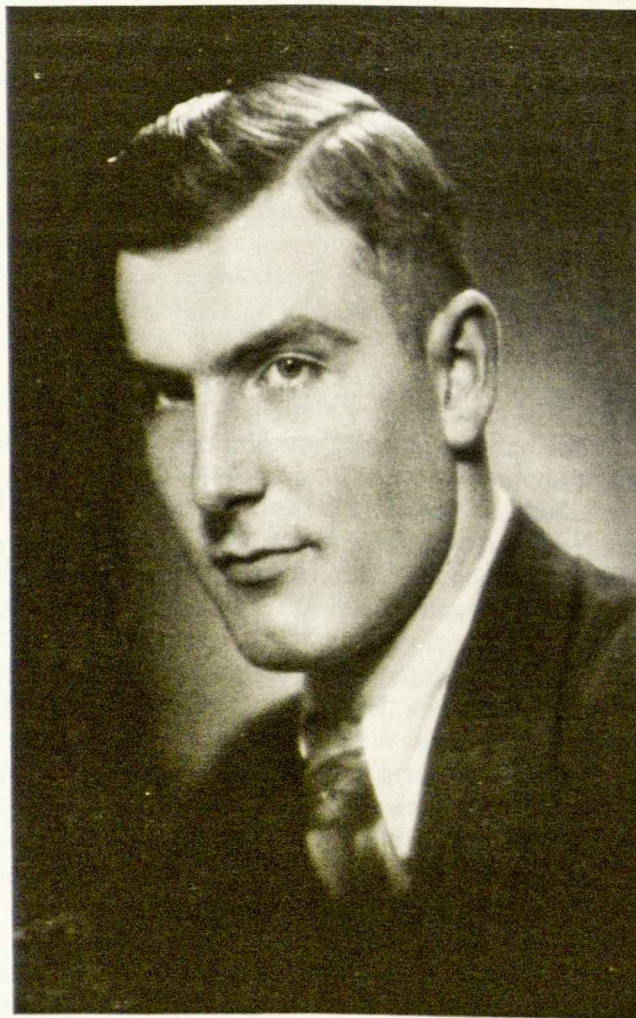
Kovotojas, mąstytojas, daug kentėjęs dėl lietuvių tautos reikalų. 22 metų studentas vienerius metus namų arešte, virš dviejų metų nacių koncentracijos stovykloje, pokario metais 4 m. TB sanatorijoje, 3 k. žiūrėjo mirčiai į akis. Kacete kaip „kripel“ paskirtas sudegimui. Bet visur jį vedė Dievo ranka. Baigė studijas, nors sanatorijos laikas jas ir nutęsė.

Čia, Š. Amerikoje, išaugino šeimą ir šįmet išeina pailsėti. Jis turi daug ką pasakyti apie save ir kitus. Būtų nuostolis mūsų istorijai, jei jis neparašytų savo atsiminimų.

Ši kartą paprašėm atsakyti į keletą klausimų, kurie, manome, bus įdomūs ir „Ateities“ skaitytojams.

Čia yra klausimai, daugiausia susiję su ateitininkais. Jis tačiau yra buvęs vienas iš Rezistencinių organizacijų organizatorių, labai aktyviai įsijungęs į Kankinių koplyčios statymą Romoje ir lietuviškų parapijų egzistavimo reikalus Š. Amerikos valstybėse.

Red.

Kas paskatino jus įstoti į ateitininkus ir kada?

Įdomu: ne idėjos, o žmogus. 1931 m. buvau ką tik įstojęs į Panevėžio berniukų gimnaziją, ir kun. Jurgis Tilvytis paprašė mane patarnauti Mišioms. Susipažinau ir su jo mėgiamu marijonų broliu Gabrieliu, kuris staiga mirė, ir tėvas J. Tilvytis asmeniškai jį Kūčių dieną laidojo.

Kapinėse kun. J. Tilvytis pradėjo sakyti pamokslą. Tardamas „Mes nežinome dienos nė valandos“... sudrebėjo, ėmė svirti į duobės pusę. Aš pačiupau už jo kamžos, ir jis atsviro. Paguldžiau jį ant žemės. Su tais pačiais arkliais, kuriais vežėm brolių Gabrielių, nuvežėm kun. J. Tilvytį-Žalvarnį į ligoninę, kurioje konstatavo jo mirtį. Jo asmuo ir mirtis padarė man gilų įspūdį. Sužinojęs, kad jis yra ir ateitininkų himno autorius, įsijungiau į ateitininkus, nes tuo metu buvau ir skautas.

Šiuo metu labai juntū, kad ateitininkai tolsta nuo šių laikų momento reikalavimų. Pajudinimui reikia naujų, entuziazmą ir dvasią žadinančią polėkių.

Kaip tampriai buvote įsijungęs į ateitininkų veiklą gimnazijoje?

Panevėžio ateitininkus per mano 8-rius gimnazijos metus judino du didieji jaunimo vadai: kun. Alfonsas Lipniūnas ir kun. Alfonsas Sušinskas, o didžioji atrama buvo vysk. K. Paltarokas. Man būnant pirmininku, Panevėžio berniukų gimnazija turėjo 200 narių. Mus globojo kun. A. Sušinskas. Darėme išpuolingus minėjimus, Aukštaitijos kuopų suvažiavimus, iškylas su šv. Mišiomis gamtoje.

Jūs buvote paskutinis Nepriklausomos Lietuvos Studentų ateitininkų sąjungos pirmininkas, kaip atrodė Studentų Ateitininkų sąjunga tada?

1940 m. pavasarį mane išrinko pirmininku, buvau Vytauto Didžiojo U-to studentas, priklausiau Korp! Grandžiai. Ateitininkų sąjungą sudarė korporacijos: **Grandis, Gaja, Giedra, Birutė, Šatrija, Kęstutis, Justicia, Vytauto klubas, Gintaras** (Prekybos institutas Šiauliuose), **Dotnuvos Žemės Ūkio Akademijoj Agricola, Algimantas**, moterų **Gabija**, **Pedagoginiam Institute Žibintas**.

Prie Studentų ateitininkų sąjungos jungėsi visas Lietuvos ateitininkų akademinis jaunimas: jis buvo gausus skaičiumi. Lietuvių visuomenė žvelgė į šią sąjungą su ypatingu pasitikėjimu. Ateitininkų federacijos vadu tuo metu buvo išrinktas dr. Juozas Urmanas. Ir mano ir jo pirmuoju darbų rūpesčiu buvo Ateitininkų kongresas, kuris turėjo įvykti 1940 m. birželio 29/30 dienomis Vilniuje, pirmą kartą sostinėje. Iš šio meto žvelgiant, atrodo, kad ir prieš metus kongresui pradėjus ruoštis, lyg ir per maža laiko, o tuo metu iki kongreso buvo tik keletas mėnesių. Atrodytų, lyg ir nerealu apie kongresą galvoti. Tai pavyzdys, kaip ateitininkų veikimai buvo Lietuvoje planuojami: pasikeitimai Federacijoje ar valdybose nežlugdė darbų. Visi jungėsi, dirbo savo darbus, papildė planavimus, o permantieji tęsė pradėtus darbus toliau.

Žinoma, nuo pirmosios pirmininkavimo dienos teko tuojau įsijungti į kongreso ruošimo darbą. Kauno studentų ateitininkų choras, vadovaujamas muziko Dambrausko, ėmėsi ruošti naują kantatą „Broliai“. Viso kongreso tvarka atsirėmė į Studentų organizaciją. Deja, pora savaičių prieš kongresą, kongresui jau pasiruošus, ištiko Lietuvą katastrofa — okupacija: Stalino armija įžygiavo į Lietuvą.

Koks likimas buvo Studentų Ateitininkų sąjungos, Lietuvą okupavus?

Gavau raštą iš V.D. Universiteto, kad Studentų ateitininkų sąjunga uždaroma, korporacijos uždaromos, įsakoma visą turtą ir vėliavas perduoti Komjaunimo sąjungai. Į raštą atsakiau raštu, kad Raudonoji armija okupavo Ateitininkų rūmus Kaune, Laisvės alėja Nr. 3, ten yra visas ateitininkų turtas ir vėliavos. Raudonoji armija jau pastatė sargybinius prie rūmų ir mūsų neįsileidžia.

Studentų ateitininkų sąjungos turto ir vėliavų neperdaviau: Federacijos archyvą ir dokumentus iš Ateitininkų rūmų paskubomis, talkinant a.a. Stribuliui ir Verbickui, sugebėjome perkelti į privačius rūsius, išgelbėti. Prasidėjęs Lietuvių tautos naikinimo procesas mus sukrėtė. Iš kilo nauji uždaviniai, būtini nauji veiklos būdai. Per vasarą sudarėm naujus Studentų ateitininkų sąjungos veikimo planus: iš viešos veiklos pervedėme Sąjungą į naują, slaptą veiklą. Organizacinis tarpusavio ryšys buvo asmeninis, žodinis. Studentų sąjunga ėmėsi globoti Moksleivių ateitininkų sąjungą, kuriai tuo metu sutiko pirmininkauti stud. Stasys Tilinskas. Prasidėjus ateitininkų vadų areštams, dr. J. Urmanui padėjome pabėgti į Vokietiją. Mūsų suplanuotą veiklą rėmė vysk. V. Brizgys, kooperavome su vysk. K. Paltaroku. Kun. A. Bieliūnas, S.J. sutiko būti dvasios vadu, o Vilniuje — kun. A. Lipniūnas. Ateitininkų chorui sutiko vadovauti gabus ir drąsus muzikas Vl. Baltrušaitis. Ruošėme susikaupimus, o 1941 m. pavasarį pavyko suruošti pusiau viešą religinį koncertą (Ateitininkų choras su solistu J. Nauragiu) Jėzuitų bažnyčioje.

Visa eilė ateitininkų buvo areštuota. Suėmė ir vėliau sušaudė stud. S. Tilinską. MAS pirmininką. Jo veiklą tęsė stud. A. Šapalas.

Jūs buvote ir vienas iš 1941 m. birželio 23 d. Lietuvos sukilimo organizatorių?

Tas Didysis Lietuvos sukilimas, į kurį įsijungė ateitininkai, kaip ir visa Lietuva, buvo Lietuvių Aktyvistų Fronto vardu. Tai buvo sukilimas ne tik išlaisvinti Lietuvą iš Maskvos okupacijos, bet taip pat užbėgti naciams už akių, atstatant nepriklausomą Lietuvą prieš tai, negu naciai Lietuvą okupuos. Ir tas pilnai pavyko. Prie šio sukilimo organizavimo man teko daug prisidėti.

Ar naciai nujautė tuos sukilimo organizatorių tikslus ir kaip jie reagavo?

Naciai, okupavę Lietuvą, nušalino Laikinąją Vyriausybę, uždarė Lietuvos Aktyvistų Frontą, areštavo Berlyne attache pulk. Škirpą, Leoną Prapuolėnį areštavo ir išsiuntė į Dachau KZ-tą. Man pradžioje uždėjo naminių areštą, negalėjau iš Kauno išvykti visus metus ir turėjau kas savaitę registruotis Gestape. O 1943 m. kovo mėn., kai pasipriešinome Lietuvos jaunimo organizavimui į SS, su 50-ties Lietuvos įkaitų grupe išsiuntė mane į Stutthof KZ-tą.

Ar studentai ateitininkai veikė nacių okupacijos metu?

Tuoju po sukilimo, kol radiofonas buvo mūsų žinioje, per Kauno radijo ateitininkų choras pakartojo slapta paruoštą religinės muzikos koncertą ir tuo ateitininkai pareiškė savo norą veikti viešai, tačiau naujoji nacių okupacija veikti neleido. Okupantas įvedė karo stovio taisykles, neleido susirinkimų. Teko vėl perorganizuoti. Studentų ateitininkų sąjungą naujo pobūdžio veiklai: slaptą organizacinę ryšį išplėtėme į visą studentiją ir moksleivius. Naciams mano veikimą suvaržius naminiu areštu, sugebėjau Sąjungos ryšius perduoti A. Šapalui, Br. Stasiukaičiui, Iz. Mališkai, J. Pajaujui ir kitiems. Mano ištrėmimas į KZ-tą ateitininkų veiklos nenutraukė. Ateitininkai priešinosi nacių mėginimams naudoti jaunimą savo tikslams.

Kaip sekėsi Jums prisitaikyti savo specialybėje?

Kaip ir kiekvienam emigrantui, teko kietai prasiškinti kelią į profesiją. 1955 m. Vokietijoje ruošiau doktoratinį darbą Stuttgart u-te, tačiau jį turėjau pertraukti, gavus leidimą 1957 m. emigruoti į Ameriką.

Turiu Master degree, specializavausi elektros kontrolių, kranų ir bandymo stočių srityje. Dabar General Motors kompanijoje esu Senjoras inžinierius. Kompanijos esu siunčiamas su projektų pristatymais į skyrius, konferencijas ir seminarus. Šiuo metu man patikėta įvykdyti šitokį projektą: pastatyti moderniausią pasaulyje traukos motorų-generatorių bandymų stotį ir jiems vadovauti.

Esu parašęs straipsnių „Plant Services“ žurnale.

Ar Jums liko laiko prisidėti prie ateitininkų organizavimo už Lietuvos ribų?

Ateitininkija yra mano visų veikimų atrama. Tęsdamas studijas Vokietijoje, Karlsruheje, 1946 m. ėmiau iniciatyvos atgaivinti Korp! Grandį. Tada nauji pirminkai: K. Kriaučiūnas, A. Sušinskas, V. Brizgys pastatė Korp! Grandį ant kojų. 1948 m. teko ruošti platų Grandies suvažiavimą Hanau stovykloje. 1956 m. su dr. P. Karveliu suruošėm Europos ateitininkų suvažiavimą, tuo apjungdami likusius Europoje ateitininkų likučius.

1958 m. atvykęs į Ameriką, radau ateitininkų gyvenimą organizaciniai įsisiūbavusį kita kryptimi negu praeityje. Įsijungiau į labiausiai apleistą ir dar naują sritį — jaunučius. Mėginau pagyvinti jų veiklą, ruošdamas pirmąjį Vaikų kaukių balių, Margučių ritinėjimą, Vėlinių vakarus su žvakučių eiseną, Advento susikaupimus. Šitie renginiai susilaukė pasisekimo. Esu dėkingas ir šiandien tiems studentams, kurie tada su manim dirbo.

Keturis metus teko būti Dielininkaičio kuopos globeju. Vėliau įsijungiau į MAS veiklą ir čia, būdamas pirmininku, atspausdinau pirmąją Jaunučių programą, kuriai talkino kun. S. Yla, prof. S. Sužiedėlis. Dėl pinigų stokos ją atspausdinau rotaciniu būdu. Dabar programų likutį perdaviau R. Račkauskienei, kuri yra jaunučių s-gos pirmininkė. Tikiuosi, kad ji, kaip mokytoja, paruos modernią Jaunučių programą!

Buvau įsijungęs ir į Sendraugių centro valdybą ir bandžiau kurti atskirą „Ateitininkų veiklos fondą“. Statutas buvo parašytas, bet to meto Federacija tą planą atmetė, argumentuodama, kad užtenka vieno „Šalpos fondo“. Š. Amerikoje vėl teko atgaivinti Korp! Grandį ir būti jos pirmu pirmininku. Grandis turėjo pasisekimą tarp studentų, veikė 10 metų. Veikla turėjo nutrūkti, susidarius nepalankiomis sąlygom.

Visoj ateitininkiškoje veikloje didžiausią pasitenkinimą jaučiau, kai visa šeima man padėjo, dalinosi ateitininkų vargais, rūpesčiais ir džiaugsmiais.

Kaip su spaudos darbu, ar teko čia padirbėti?

Taip, bet tik reikalo verčiamas. Lietuvoje talkinau „Ateities spinduliams“, „Studentų dienoms“, „Panevėžio balse“. Tremtyje: „Ateityje“, „Į Laisvę“, „L. Enciklopedijai“, Škirpos knygos „Lietuvos sukilimas“, kun. Ylai „Žmonės ir žvėrys“, organizavau išleidimą A. Sušinsko „Šviesos ir šešėliai“, eilę straipsnių, ruošiant Monografijas ir t.t.

Per šį kongresą jūs kandidatavote dabar į Federacijos vadus, ar nesate nusivylęs, kad Jūsų neišrinko?

Jaunieji akademikai kreipėsi, kad kandidatuočiau, sutikau, kadangi iki penktadienio, paskutinės kandidatavimo dienos, kandidato dar nebuvo. Šeštadienį prieš rinkimus sužinojau, kad kandidatūrą išstatė ir J. Polikaitis. Apsidžiaugiau, kad ir be manęs yra dar norinčių dirbti.

Ar turite kokių pastabų ateitininkų veiklai?

Ateitininkai atsirado, kai gyvenamasis momentas jų pareikalavo. Todėl jų idėjos ir veikla augo, bujojo. Šiuo metu labai juntama, kad ateitininkai tolsto nuo šių laikų momento reikalavimų. Pajudinimui reikia naujų, entuziazmą ir dviasią žadinančių polėkių.

Stasė Vanagaitė

SNINGA...

Jau uždengė gatves
 Baltų žvaigždelių drobės,
 O sninga vis,
 O sninga vis...

Tik aš regiu:
 Ant avilių žvaigždelės krenta...
 Tokia gili mana brydė
 Per sodą — baltą, šventą.

Ir aš matau:
 Ne ši, Čikagos sniegą,
 Anas, išmintas pėdas,
 Kur aviliuos bitelės miega...

KOKIA GRAŽI SAULĖ!

Aleksandra Eivienė

1944 metų vasara. Karštos liepos mėnesio dienos. Kaune baisus sumišimas, kraustymasis. Visi, lyg galvų netekę, skuba, lekia, velka savo mantą. Taip, ryt, poryt ar už savaitės čia bus jau raudonieji... Vokiečiai traukiasi, suvargę, dulkėti žygiuoja suirusiomis voromis. Net naktimis nenutyla jų žingsnių kaukšėjimas ir sunkvežimių ūžimas. Paklausus, kur frontas ar kada ateis naujieji ginklai, tik abejingai numoja ranka...

Visa Lietuva skendi nevilty. Baisus šis rudasis priešas, nežmoniškas: tūkstančius pražudė, kalėjimuose supūdė, viską sunaikino, surijo. Bet anas raudonasis dar baisesnis. O jis jau čia pat, jau, rodos, girdėti jo alsavimas. Ūžtels lyg ugnimi, ir viskas dings. O jeigu tik žūtum! Bet ištęsta kančia baisesnė ir už mirtį...

Visi sustoja ties klausimu: bėgti ar likti. Alis buvo nutaręs likti — miškan. Bet paskutinėmis dienomis viskas pasikeitė. Įjungė jį į OT organizaciją — tai yra tiesti, taisyti kelius, tiltus — saviesiems, ir griauti juos — priešams. Įbruko jam ginklą, dokumentus kaip vokiečių kariui. Už trijų dienų jis turi prisistatyti frontan.

— O kaip mano motina? Ji viena ten tėviškėj. Broliai dar maži, jie tik vaikai... — galvoja Alis.

Prieš tris mėnesius nuo rusų belaisvių užsikrėtęs šiltine mirė Alio tėvas. Atsimena Alis, gavo telegramą: „Skubėk tėvelis prieš mirtį nori tave pamatyti“. Telegrama pavėlavo tris dienas, nebuvo tvarkos — frontas ėjo.

Nors pavėluotai, Alis skubėjo. Įstaiga davė mašiną.

— Kad tik suspėčiau, kad tik suspėčiau, — kartojo Alis skausmo pilna širdimi. Jis žinojo, kad jeigu kaimas siunčia telegramą, tai dalykas rimtas, gyvybinis.

Purvini, sunkiai brendami balandžio mėnesio keliai kelionę dar užtęsė. Kai atvažiavo, jau rado tėvelį ant lentos. Nei pabučiuoti, nei paskutinį sykį prisiglausti neleido — šiltinė. Stovėjo Alis priegyry ir ašaros kabojo blakstienose. Motina lyg šešėlis slankiojo, degiojo žvakes, tvarkė gėles. Ji tokia sudžiūvusi atrodė, kaip šakalėlis. Jos sužaloto veido randais rie-

dėjo ašaros... Norėjo Alis raminti motiną, bet juto, kad ir jo širdis verkė. O ji kalbėjo: — Taip norėjo tave pamatyti prieš mirtį. Vis laukė, klausėsi, ar nepasigirs tavo žingsniai priegyry. Ir mus vis siuntė į kiemą pažiūrėti, ar nematyti vieškely tavo mašinos. Ir kliedėdamas tave šaukė... Užgeso, laimindamas tave ir mus...

Palaidojo. Motina dar daugiau sumenko, veide švietė tik vienos akys. Jos Aliui atrodė kaip degančios graudulinės prie tėvelio karsto. Atsisveikinant ji buvo tyli, tik Alis juto kaip virpėjo josios rankos, glostant jo pečius, plaukus. Ir Alis negalėjo ištarti paguodos žodžių, nors jų buvo kupina širdis. Ilgai laikė ją apkabinęs, o ji drebėjo kaip epušėlė.

— Dievo valia, — pagaliau ji tarė, ir jie išsiskyrė. Išvažiavo Alis. O motinai užkrito ant pečių visi ūkio rūpesčiai, vargai ir netekimo skausmas... Ir nuo to laiko Alis daugiau mamos nematė, nei laiško neparašė; vis nebuvo laiko...

— Gal dar suskubsiu dabar, nors sudiev pasakyčiau. Žinos, kad nors paskutinę sprendžiamą valandą galvojau apie ją. Paimsiu tą naują OT dviratį ir rytoj pavakarej ten būsiu, 80 kilometrų, poryt grįšiu, — galvoja Alis.

Jis skuba, rengiasi. Karšta. Numeta švarką, ant marškinių deda konbinezoną, ant galvos pamėgtą beretę. Ima portfelį, sumeta keletą pokelių cigarečių, ginklą, piniginę ir skubiai išvažiuoja.

Jau popietė. Saulė ilgina šešėlius. Alis spaudžia kiek gali. Kakta rasoja, marškiniai drėgsta prakaitu. Vieškelio dulkės lenda į burną. Priešais pilna mašinų, besitraukiančių vokiečių...

Pavakarej Alis pasiekia Jonavą. Bet ten jau tiltu civilių nebeleidžia. Stovinėja Alis, galvoja, ką daryti. Negi teks grįžti. O taip norėtusi pasiekti tėviškę, mamą... Bet štai Nery laivelis plūduriuoja. Alis moja, moja. Pagaliau ūkininkas priartėja. Prašo perkelti. Ne, nenori, uždrausta, ypač po saulėlydžio, nes rusai esą išmėtę desantininkus... O čia pat jau prietema, skystos miglos pradeda dengti žemę. Alis siūlo pinigų, cigarečių ir švelniai švelniai prašo, sakosi važiuojąs į tėviškę pas mamą, norįs atsisveikinti prieš bėgant į vakarus... Galų gale ūkininkas suminkštėja, gal ir jo

Visi lyg galvų netekę, skuba, lekia, velka savo mantą. Taip, ryt, poryt ar už savaitės čia bus jau raudonieji.

vaikai kur nors klajoja, ir liepia nešti dviratį į laivelį. Perkelia.

Vakaro vėsumas atgaivina Ali. Jis pajunta alkį, bet nėra jo kur numalšinti. Laukuose tylu. Tik vieškely dar juda vokiečių kariniai sunkvežimiai ir jų sukeltos dulkės sėda ant laukuose bręstančių javų.

Jonavos apylinkės Aliui pažįstamos. Čia gyvena jo pusbrolis Leonas, ir Alis nekartą svečiavosi pas jį.

— Pasuksiu kiek iš kelio, sustosiu pas Leoną, pernakvosiu, pakalbėsiu, ką jis galvoja daryti, pamatysiu jo dukreles. O rytoj anksti spausiu toliau, — nusprendžia Alis.

Leono vienkiemis pakalnėlė, už miškelio. Iki Alis pamažu, storai žvyruotu keleliu stumdamas dviratį prisiartina, jau visai sutemsta. O alkis nežmoniškai galanda dantimis...

Sodyba skendi medžiuose. Bet aplinkui kažkas įtartina, lyg kažkas vaikštinėja, lyg mašinos stovi. Alis priartėja. Tikrai kiemas ir sodas pilnas vokiečių kareivių. Vieni jau miega, kaip kas kur nuvirto, kiti dar aunasi kojas, treči užkandžiauja ir tyliai šnekasi. Šviesos nematyti, kad prieš lėktuvai nepastebėtų.

Alis pamažu žinomu sodo takeliu priartėja prie priebučio, stumteli duris — užrakinta. Barškina — niekas neišeina. Troboj tylu ir tamsu. Barškina dar smarkiau. Vėl nieko. Eina prie lango — tyliai šaukia. Niekas neatsako. Jis eina prie antro lango, trečio, žvelgia pasistiepdamas į vidų. Prietemoj matyti lyg viskas išmėtyta, sujaukta, lovose tik nuogi čiužiniai...

Išvažiavo, pasitraukė — supranta Alis.

— Halt — staiga surinka nedraugiškas balsas Alio užpakaly.

Atsigrižta, mato — vokiečių sargybinis kareivis su šautuvu. Pasipilia klausimai: kas, iš kur, kur einas, ko ieškas tuščioj sodyboj ir panašiai. Alis bando aiškinti, bet bloga vokiečių kalba, sumišimas... Atrodo, kad kareivis nieko nesupranta. Ateina dar du. Šviečia lempučių į veidą, kaklą, po to krūtine, kojas, liepia apsisukti. Paskui lempučių švieselė sustoja ant Alio naujo vokiško dviračio... Alis nutirpsta, atsimena, kad ūkininkas minėjo rusų desantininkus, o jie, girdėjo Alis visuomet būdavo aprūpinti vokiečių kariniais daiktais. Paskui tie du kažkur nueina, po valandėlės vėl grįžta ir klausia: — Haben Sie Waffen?

Alis drėbančiomis rankomis atidaro portfelį ir paduoda naują vokišką revolverį. — Dokumenten?

Alis rausiasi kombinezono kišenėse — nėra, marškiniuos — nėra. Atsimena, kad besikubėdamas užmiršo išsiimti iš švarko kišenės. O Dieve, kas dabar bus — juk karo metu nė žingsnio negalima žengti be dokumentų! Bando aiškinti — nesiseka. Kad nors Leonas būtų dar nepasitraukęs, pasakytų, kad pažįstamas, giminė. O kas dabar bus? Ateina vyresnysis. Tamsuj sunku įžiūrėti jo laipsnį. Jis įtartina apžvelgia Alio dviratį, beretę, pavarto portfely cigaretes, piniginę markių pilną. Paskui pasitraukia keletą žingsnių ir visi trys pusbalsiai šnekasi... — Spion... Erschiessen — nugirsta Alis. Dabar jis viską suprant. Bedugnė veriasi prieš akis. Tikrai laiko jį rusų desantininku, šnipu. Dar Alis nori aiškinti — nebeklaus. Liepia jam pastatyti dviratį prie tvoros, o jį patį atstatę šautuvą į nugarą, nuvaro į priebutį. Tarpdury atsieda kareivis su šautuvu. Alis sėda ant nuogų grindų. Sunku jam: supranta visą savo padėties beviltiškumą. Frontas, sunkios vokiečių dienos, pralaimėjimas. Jie laiko jį šnipu, prieš desantininku ir nėra jokios galimybės kitaip įrodyti. Tūkstančiai žūsta kasdieną, ir kas tokiu svarbiu momentu skaitysis su jo gyvybe... Sušaudys anksti rytą kaip pasiutusį šunį ir žygiuos toliau...

Aliui darosi taip sunku, kaip skęstančio laivo keleiviui. Pro priebučio langus matosi dangaus pusrutulys. Tamsūs debesys sunkiu žingsniu brenda pakraščiais. Kažkur lyg švyti, turbūt, užtekės mėnulis, gal ir žvaigždės sužibės...

— Nejaugi mano paskutinė gyvenimo naktis? Žūsiu be prasmės, ir niekas nežinos, kur ir kada... O motin, jau nepabučiuosiu Tavo švelnios kaktos, nepasakysiu tau sudiev, ir niekad Tavo rankos neapglobs daugiau manęs... Pasibaigs karas, grįš kiti, ir tu lauksi manęs grįžtant, melsies už mane, o aš jau seniai būsiu miręs. Degei gaudulinę prie tėvelio karsto, o mano nei mirimo dienos niekad nesužinosi — rezgasi mintys Alio galvoj.

Nejučiomis jis pradeda verkti. Sulaikė ašaras prie tėvelio karsto, o dabar jis bejėgis — jos plūsta... Alis paremia galvą ir dedasi snaudžiančiu. Gėda jam prieš kareivį — verkti kaip vaikui. Paskui kiek apsiraminęs

Kai atvažiavo, jau rado tėvelį ant lentos. Nei pabučiuoti, nei paskutinį sykį prisiglausti neleido — šiltinė.

vėl pažvelgia į sargybini. Jis ramus, rūko. Prietemoj žybcioja jo cigaretės liepsnelė.

— O kad man taip užtraukti dūmą? Gal nueitų tos klaikios mintys. Bet neprašysiu, ne...

Sode krenta prinokę obuoliai.. Bum, bum, po kiek laiko vėl bum, bet jau kitam sodo gale. Alis tai girdi ir nejučiomis jo burna prisipildo sulčių. Nuryja seilę. Ne, dar nemetas geriems obuoliams, tai tik vabzdžių apgadinti. O gal saldiniai? Dabar Alis atsimena tėviškės sodą, savo sodintas obelaites. Ima skaičiuoti, kiek ir kokias pasodino. Vienas, du, trys... ten alyvinės, kiškiagalvės, aportinės... penki kriaušių medeliai.. bus aštuoniolika. Už klojimo vyšnių eilė, sodintos su tėveliu slyvos... dvidešimt šešios. Taip dvidešimt šeši medeliai... Dvidešimt šeši! Ir Aliui dvidešimt šešeri metai. Taip norisi gyventi, taip norisi dar just žemę po kojomis. Kaip filmo juostelė ekrane bėga Aliui gyvenimas prieš akis. Kūdikystė tokia miglota, viskas jau lyg užmiršties skraiste dengta, porą metų vėliau — jis gerai atsimena ir negali užmiršti, kai taip gailiai jų geroji tarnaitė Aneliukė verkė. Ko ji tada verkė? Gal ir jai gyvenimas buvo toks pat sunkus, nepakeliamas akmuo, kaip jam šią valandą... Paskui pradžios mokykla, gimnazija, draugai... Atsimena Alis klebono sodą, kur su draugais praleisdavo popiečius. O koks jis tada buvo negeras, mindžiodavo žolę, atidarinėdavo visus užrištus vartelius. Ir klebonas dažnai turėdavo tas gimnazistų gaujas išvaikyti, kad nedarytų žalos. Bet, būdavo, senukas pro vienus vartus išvis, o tie pro kitus vėl sulįs. O kartą per Velykas — Velykų būdėjimo naktį — jie net būgną peiliais supjaustė. O barė, barė tada klebonas per pamokslą, niekadėjais išvadino... O sužinojęs tėvas liepė gultis ant suolo ir kirto... Dabar Aliui lyg gėda už tai. Paskui univerka. Sunki pradžia. Porą naktį net ant suoliuko miesto sode teko nakvoti, iki atvažiuojant į nepažįstamą, klaidų Kauną surado pigų kambariuką. O pietus tai dažnai teko „valgyti“ žiūrint tik pro langą į restorano vidų. Nemokėjo Alis suskirstyti savo finansų. Tėvas, būdavo, atsiųsdavo pinigų mėnesiui, jie išeidavo per tris savaites, tai ketvirtajai likdavo tik sunkus pasninkas. Paskui jis pradėjo tarnauti ir mokytis. Ir jau šiemet būtų gavęs diplomą, bet dabar viskas susimaišė. O jis taip dirbo, skubėjo, net Aušrelei pakankamai laiko neturėjo... Dabar Alio mintys sustoja ties Trakais, kur toji švelni mergaitė gyvena. Ir vėl Alio prablaivėjimas dingsta — dangus niaukiasi tamsiai ir žiauriai.

— O Aušra, Aušrele! — kartoja Alis. Kartoja visa siela ir lūpom. O taip jis norėtų garsiai ištarti tą brangų vardą. O gal jis jau nejučiomis sušuko, nes kažkas ateina?... Ne. Tai tik sargybiniai keičiasi.

— Kažin, ką ji dabar veikia? Gal jau miega, o gal dar sėdi prie atviro lango ir žiūri į tolumoje skęstantį ežerą. Gal galvoja apie mane? Ji tokia miela ir jos meilė tyra. Dabar Alis atsimena paskutines Sekmines — abu plaukiojo ežere. Jis darė jos nuotraukas, kai ji laiminga gaudė vandeny skęstančius saulės spindulėlius ir tyliai niūniavo jam. Valandos bėgo, bėgo kaip tas vanduo pro jos sumerktus ežere pirštus... Atėjo popietis... jie abudu rinko parke žibutes. Jos tokios melsvos, kaip josios akys. Ir juokas jos skambėjo linksmai kaip

piršlių varpeliai žiemos baltumoj. Pavargę vakare susėdo abu prie pilies, ji priglaudė galvą prie jojo peties... ir pravirko...

— Aušra, ko tu verki, kūdiki, — klausė, jis nieko nesuprasdamas. Ji nieko nesakė. Tylėjo, kaip tos žvaigždės virš snaudžiančio ežero, tik jos pečiai kilnojosi kukčiojant. Paskui kiek aprimo, pakėlė galvą ir žiūrėjo į mėnulio apšviestus pilies siluetus. Po valandėlės tarė:

— Aš tokia buvau šiandien laiminga. Bet bijau, bijau, kad galiu visko netekti. Frontas eina atgal, vokiečiai kasdieną mus suiminėja. Ir man rodos, kad kažkas baisaus atsitiks. Rytoj tu vėl turi grįžti į Kauną, aš liksiu viena ir vėl lauksiu.

Ramino Alis ją, suprato viens antrą, širdis rado širdį ir nutarė, jam gavus diplomą, žengti bendru keliu. Ir kaip po valandėlės jie atsiskyrė, abu vėl buvo ramūs ir ryžtingi bendrai gyvenimo kovai.

— O dabar Aušrelė nieko nežinos. Ji manys, kad aš užmiršau mūsų bendrą priesaiką, kad esu melagis ir sugrioviau mūsų laimę. Iš pradžių dar lauks, paskui užmirš kaip nevertą — galvoja Alis.

Ir Aliui darosi gaudu, gaudu. Jis taip nenori likti niekšas jos akyse. Bando stotis. Visas kūnas nutirpęs, neklauso jo... ir lyg skruzdėlytės ima kandžioti.

— O, neišlaikysiu, ne. Rėksiu, kad aš nekaltas, paleiskit mane. Aš tik norėjau mamą pamatyti.

Alis sukanda ranką, kad nurimtų. Pajunta skausmą. Vėl sėdasi.

— O gal jie dar persvarstys? O jei ne? Tebūnie Dievo valia, kaip mama sakydavo — raminsi Alis.

Laikrodį Aliui paliko. Jis šviečia tamsumoj. Alis puikiai mato švytinčią jojo rodyklę ir skaitmenis. Antra valanda nakties. Aplinkui visi miega, ir Alis net girdi kareivių knarkimą. Pažvelgia į sargybini. Jo galva nusvirus, bet veido bruožų negalima įžiūrėti. Tamsu. — Kad aš galėčiau užmigti, nejausčiau to baisaus laukimo, sutrumpėtų kančia. Bet neateina miegas ir neskęsta jame mano neviltis. Alis bando melstis. Kalba Tėve mūsų, Sveika Marija... Kalba daugiau širdimi, nes žodžiai jau maišosi. Jis niekada nebuvo religingas ir nemokėjo susikaupti, ir net tada, kai mama suklupdydavo visus kalbėti rožančiaus, jis neiškęsdavo nekumštelėjęs mažųjų broliukų iš užpakalio, bet dabar jis tikrai meldžiasi. Meldžiasi už mirusį tėvelį, motiną, brolius, Aušrą, tėvynę ir pagaliau už save. Prašo atleidimo už klaidas ir gyvenimo pratęsimą...

Kažkur lyg paukštėlis surinka. Nežinia, ar jis pavėlavęs, ar jau jaučia ryto artėjimą. Ir naujos mintys ima pintis Alio galvoje.

— Išauš rytas, bus karšta diena. Švies saulė, visi skubės, planuos. Nejaugi manęs jau nebebus?... Ir niekas nežinos, kad aš pats net sau duobę išsikasiau. Po karo grįš sodybon Leonas su šeima. Ars, akės tą vietą... Gal sodins ten bulves, gal kviečius sės, o nežinos, kad čia mano kapas. Gal jo arklas ar lopeta išvers kokį mano kaulą, o galvos, kad šuns ar pastipusio arklio. O Dieve, Dieve, neleisk man mirti. Te ši naktis nebūna man paskutinė. Ne, ne, ne. Aš taip dar noriu matyti saulę.

Alis jaučia, kaip virpa jo visas kūnas, kiekvienas sąnarys pilnas kažkokio baisaus laukimo, nerimo. Ir šiurpuls ima krėsti.

Rytuose jau gerokai švyti. Alis pradeda įžiūrėti daiktų kontūrus. Pažvelgia į kareivį. Jis tikrai miega. Lūpos praviros, veide matyti nuovargis. Ir barzda jau gal visą savaitę kaip neskusta. Kaulėtų rankų delnai atleisti, šautuvas nusviręs nuo peties ir atsirėmęs į kampą.

— Gal jojo kulka užbaigs mano gyvenimą? — mąsto Alis, žiūrėdamas į šautuvą. Ne, ne, ne, aš dar turiu gyventi.

Alio minty staiga švysteli išsivadavimo viltis. Jo žvilgsnis sustoja ant jo paties dviračio, paremto prie tvoros. Jis pradeda planuoti, svarstyti.

Bet tuo metu sujuda kareivis. Šautuvas barkšteli. Alis nutirpsta. Nejaugi jis garsiai planavo? Laukia. Ne, kareivis nenubudęs, jis miega, gal tik per sapną sujudėjo.

— Viešpatie, prailgink jo miegą, prailgink, — meldžiasi Alis širdimi, nes žodžių šnabždesys gali jį išbudinti.

Pagalčiau jis ryžtasi. Deda kryžiaus ženklą ir pradeda. Nuima beretę, kiša ją kišenėn, pamažu atsargiai peržengia pro kareivio kojas, eina prie dviračio, pakelia jį ir stumia per kiemą. Stumia ir laukia kulkos į nugarą. O, kaip žiauru. Atsigrįžti, pažiūrėti? O ne, ne. Geriau nežinia. Bet aplinkui ramu. Kareiviai dar miega.

— Dieve, Dieve, padėk man... Alis stumia dviratį per kiemą, sodą. Koks jis sunkus! Neišlaikys. Palikti jį? Ne. Be jo viskas ilgiau tęstųsi ir jie gali pavyti. Prie

klojimo kareiviai jau keliai. Alis apmiršta. Nėra kelio nei pirmyn, nei atgal...

— O gal jie nieko nežino apie mane? Eisiu, — mąsto Alis ir artinasi, vaidindamas skubantį darban ankstyvą darbininką.

— Guten Morgen, — sako Alis jiems, stengdamasis nerūpestingai šypsotis.

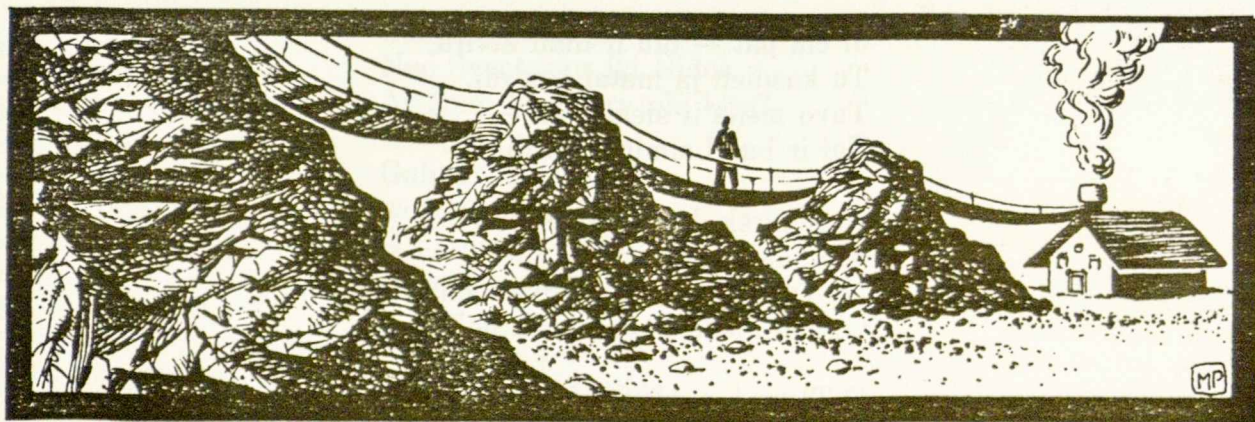
— Guten Morgen, — atsako ramiai kareiviai ir toliau sau triūsiasi.

Dar koks puskilometris prieš kalniuką. O tiek daug sunkaus žvyro pripilta. Ir kam jis čia buvo reikalingas?

— Kad tik pasiekčiau, kad suspėčiau, — galvoja Alis akimis matuodamas nuotolį iki kalniuko viršūnės ir jaučia kaip įtemptos jojo jėgos senka, keliai linksta ir kakta aprasoja šaltu prakaitu. Jis bijo atsigrįžti, gal vejasi, gal tuoj šaus... Sekundės virsta valandomis, žingsnis — kilometru.

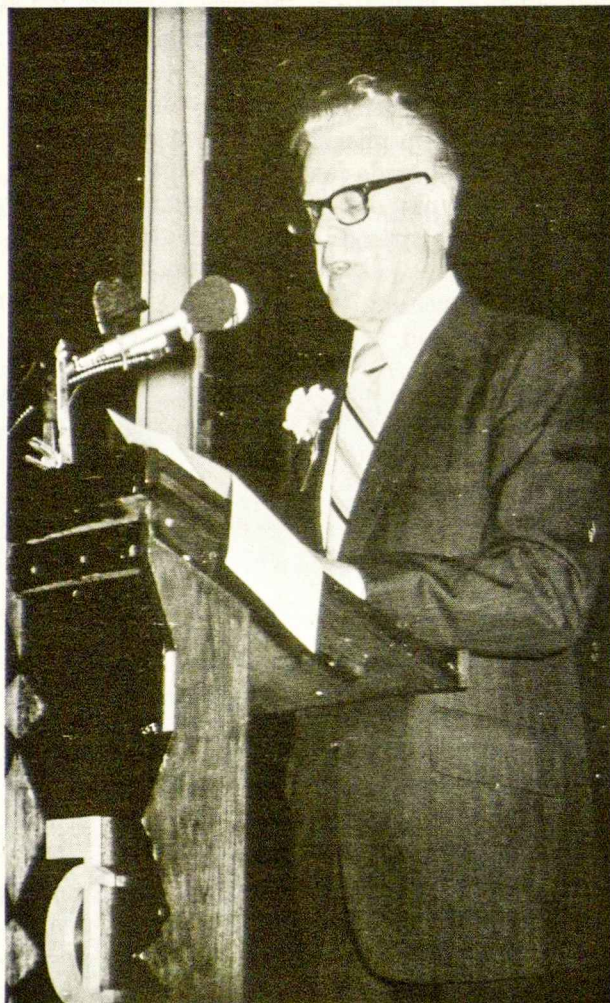
— Ten pakalnė, miškelis, ten mano išsivadavimas. Dar minutė, kita, sunki pastanga ir pagaliau kalniuko viršūnė. Alis sėda ant dviračio ir dunda pakalnėn. Ratai sukasi patys visu greitumu, ir Alis pajunta lengvą rytmečio vėją švilpiančią pro ausis. Įvažiuoja miškelin. Sulėtina tempą ir pagaliau išdrįsta pažvelgti atgalios. Kokia laimė! Kelias tuščias, niekas jo nesiveja. Alis sustoja, nubraukia šaltą prakaitą ir žvelgia pirmyn. Už miško teka saulė. Didelis, raudonas kamuolys pro palšvus rūkus brenda aukštyne medžių viršūnėmis.

— Kokia graži saulė! — sušunka Alis pilnu džiaugsmo balsu, lyg pirmą sykį gyvenime matytą ją tokiam skaisčiame tekėjimo pumpure... Suklumpa ir tada pajunta baisų alkį.

— Gal jojo kulka užbaigs mano gyvenimą? mąsto Alis, žiūrėdamas į šautuvą. Ne, ne, ne, aš dar turiu gyventi. Šautuvas barkšteli. Alis nutirpsta.

X

Kur yra Laimingoji šalis,
Ta vienintelė žemė — kur ji?
Ar svajonė ji ar paslaptis,
Ar vien mūsų širdis nerami?

Ji čia pat — tau ir man atvira,
Tu kasdien ją matai ir girdi.
Tavo meilė ir siela gera —
Tai ir bus Laimingoji šalis.

Neužmiršk, kas ją šaukia žy-dėti,
Kas laukus jos aprėdo žaliai!
Ne vanduo, ne rytai spindulėti,
O vien meilė Tėvynei, tik jai!

O Tėvynė — jau būsime mes,
Savo meile papuošę dienas!

Anatolijus Kairys

*Rašyt. Anatolijus Kairys, Liet. rašytojų draugijos
pirm., ateitininkas, PLB paskelbtame jaunimo litera-
tūros konkurse laimėjo premiją už romaną „Viena
širdis“.*

GĖLYTĖ

Ši rytą darėjau autobusu į tarnybą. Staiga sustojom prie tilto ir praleidom pamažėl plaukiantį prekybos plautą. Buvo proga apsidairyti.

Aš nustebau pamatęs geltonai išsipuošusią gėlytę tarp cementuoto šaligatvio ir gatvės grindinio. Dėkojau Dievui už šią netikėtą grožio dalelytę.

Raidė užmuša, dvasia gaivina yra kaip tik tokia grožio dalelytė taigų apsuptam dvasiniam pasauly. Ši knygutė rodo į dvasinių malonių, šaltinių versmes — Šventąjį Raštą.

Ji buvo išleista pernai, Krikščionis Gyvenime serijos, t.y. prel. dr. V. Balčiūno pastangomis. Knygutė susideda iš papildytų A. Liulevičienės interview su kun. prof. A. Rubšiu, mūsų šiandieniniu Šv. Rašto tyrinėtoju.

Lyg skaisčiai geltonas gėlytės žiedelis knygutė suvelkia anapusiško džiaugsmo viltimi. Ir primygtinai

primena, kad mes, nevieni, neapleisti — tūkstančių metų Išganymo istorija tai mums garantuoja — Dievus mus, žmones, užšnekino ir dar kalbasi su mumis. Mums tenka leisti būti paguodžiamais.

„Religija yra Dievo ieškojimas, o tikėjimas — atliepimas Dievui, besirūpinančiam žmogumi bėdoje... Tikėjimas turi šaknis įvykiuose. Šv. Raštas liudija, kad Dievas įsijungė į istoriją. Žydai ir krikščionys tiki, kad atliepimas Dievui turi istoriją ir yra įrašytas Knygoje“, kalba kun. A. Rubšys. Jis tęsia: „Tikėjimas niekuomet nėra nuogas žinojimas, bet žinojimas su pasitikėjimu, — žinojimas, kad Dievu galima pasitikėti“.

Raidė užmuša, dvasia gaivina kaip tik ir yra ženklas, kad Dievu galima pasitikėti. Tokios dvasinės atvangos mums seniai reikėjo, o dabar jau turime. Lieka tik Jam dėkoti, ir skaityti.

Aug. Tijūnėlis

Lietuvos vandenys

Banguoja Baltija
Nuo Šventosios iki Nidos.
Ar žinai tu pajūrį tokį kitą?

Galingasis Nemunas
saugoja šimtą pilių.
O pakrančių pušynai
O lankos gėlių!

Narutis — karalius
nerimsta per amžius
tarp istorijos bangų.

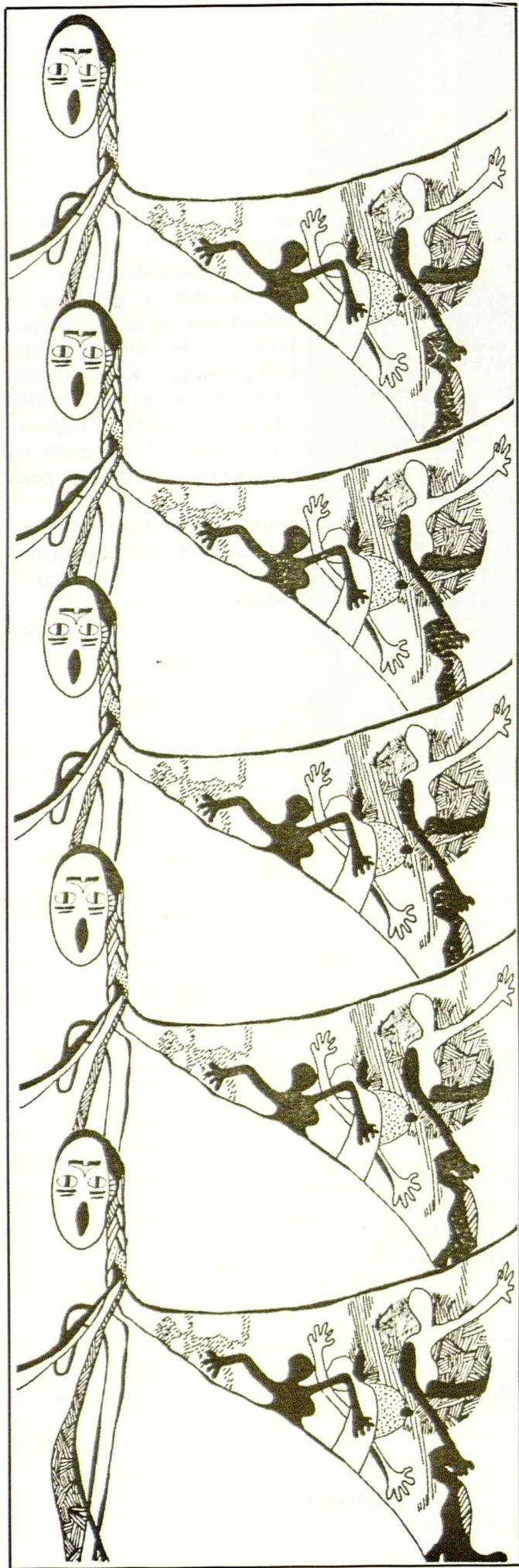
Baltija, Nemune, Naruti,
Tviskėkite saulėje.
Jūs per amžius gyvi
mūsų meilėje.

Sigitas Gudis

Julijos Švabaitės

„Stikliniai ramentai“

1985 m. „Stikliniai ramentai“ laimėjo „Draugo“ premiją. Viršelyje rašoma, kad autorė „pro savo asmeninę prizmę praleidžia palaužtų žmonių vidinius išgyvenimus, nepasisekimus, žmonišką silpnybę ir tragiškus įvykius. „Taip iš tikrųjų ir yra: skaitytojas įsivelia į menininkės Magdalenos gyvenimą nuo jaunų, linksmų studentavimo dienų Vilniuje iki vedybų suirimų metų kažkuriam Amerikos mieste (gal Kalifornijoje?)

Knyga rašoma kaip Magdalenos kreipimasis į vyrą Tomą, lyg jina dabar norėtų paaiškinti, pateisinti savo elgesį, pažiūras: „Tomai, tau...“

Labai įdomiai aprašomos tos studentavimo dienos vokiečių okupacijos metu: bobų vasaros šeštadienis Vilniaus universiteto viloje, Susitikiai su mylimuoju valgykloje, Gedimino kalne, „Po laivu“ kavinėje.

Aprašomos jaunų naujavedžių gyvenimas pas tėvus. Tada aprašomos sunkios pabėgimo dienos. Aprašomas naujam pasaulyje įsikūrusių gyvenimas. Šalia visa to įvairūs epizodai: vyro ir žmonos, menininkės ir rašytojo susikirtimai, vyro alkoholio įtaka šeimyniniam gyvenime ir t.t.

Švabaitės romanas, sakyčiau, prasideda, rašant apie jaunystės optimizmą — viskas gyvenime pasiseks, o baigiasi vienos moters nusivylimu gyvenimu. Magdalena, „Nukryžiuotojo“ ir lietuviškos Marijos tapytoja pagalvoja „Ne man vienai sunkus gyvenimas“. Magdalenos vyro pasakojimai romano pabaigoje lyg duoda skaitytojui vilties. Tomas sau pagalvoja: „Mano gyvenimas buvo tamsus, praeitis tamsi, bet aš noriu tą savo gyvenimo lapą užversti. Iš kažkur sugrįžo pareigos jausmas, rūpestis“. Skaitytojui paaiškėja, kad Magdalenei yra per vėlu, bet gal vaikams nėra per vėlu. Bet kokiam romane norisi turėti optimizmo, vilties liepsnelės. Tų liepsnelių matosi „Stikliniuose ramentuose“. Kitų minčių, simbolizmo tegul kiekvienas skaitytojas ieško asmeniškai.

Ramunė Kubiliūtė

STIKLINIAI RAMENTAI

Julija Švabaitė

(Fragmentas iš premijuoto romano apie Vilniaus universiteto studentų krikštynas).

Atsimeni, Tomai, kada mudu pirmą kartą susitikome?

Grybiškėse tai buvo.

Tą savaitgalį Vilniaus universiteto viloje. Tą bobų vasaros šeštadienį!

Tą pirmąją mūsų visų trijų — Agnės, Salomėjos ir mano išvažiavimą į studentišką užmiesčio pasaulį.

Ką ten sutiksiu, su kuo susipažinsiu, neseniai atvažiavusi iš tolimo provincijos kampelio? Kaip atrodysiu, kuo apsirengsiu, jei beveik nėra iš ko pasirinkti? Mamelė įdėjo tik tas dvi sukneles, pasiuvusi jas iš milžiniška kaina įsigytų pas spekuliantus medžiagų.

Tą dieną atsimenu iki smulkmenų. Kaip pasirinkau tą geltonam dugne su tamsiai žaliais obuoliukais, kaip staipiausi prieš veidrodį, nežinodama, ką daryti su savo ilgom kasom, kurių, mamelė buvo prišaikdinusi, Dieve gink, nevalia nusikirpti.

— Kas jai darosi? Šokinėja kaip į uodegą įkirpta ta mūsų naujokė, — juokėsi Agnė iš manęs. Ta smarkuolė, o tačiau per trumpą laiką, kai apsigyvenau viename su jomis kambaryje, tapusi ne tik mano globėja, bet ir gera drauge.

Ji pati puošdavosi labai paviršutiniškai. Perbraukdavo porą kartų šukomis per savo tamsius, trumpai nukirptus plaukus, pasukinėdavo stambia galvą prieš veidrodį į vieną pusę, į kitą pusę, ir viskas. „Merginos, — sakydavo ji, — bernų tai rasim ten visokių: rimtų ir visada išsišiepusių kaip velnių. Jei patiksime jiems, tai ne į plaukus jie žiūrės, rupūkės...” Tokia buvo Agnė.

Barė ji tada Salomėją, kad netūpsėtų kaip katė miltuose, o greičiau susiruoštų. O toji pasilenkusi po visom trim lovom ieškojo savo naujų vasarinių „basanoškių”. Visados rami ir tyli, Salomėja viską darydavo lėtai, dažnai visas išvesdama iš kantrybės. Pastebėjusi mūsų laukiančius žvilgsnius, dar labiau susinervindavo ir taip suversdavo kambarį, kad ir norėdamas nieko nerastum.

Ta mieloji, geroji Saliutė.

Ji jau tada buvo išžiūrėjusi į Agnės brolių Augustiną. Šiam išvažiavimui ypač stropiai ruošėsi, nes tikėjosi jį ten sutikti.

Nepykome ant Agnės. Žinojom jos tiesų, aštrų būdą. Kai judviejų kambario draugė Aldona, negalėdama pakęsti Agnės keiksnojamų, jos stačiokiško, užgaulaus elgesio bei Salomėjos netvarkingumo, pati būdama pedantiškai skrupulinga, išsikraustė gyventi į

studentų bendrabutį, Salomėja pakvietė mane, tik ką atvykusią Vilniun studijuoti meno.

Nužiūrėjo tada Agnė mane iš visų pusių ir tarė: „Tu dar smirdi kaimu, bet atro dai fain. Patvarkysim čia mes tave...” Nutirpau nuo tų žodžių, bet vėliau įsitikinau, kad ji auksinės širdies žmogus.

Vidutinio ūgio, stambių kaulų, ji dėvėjo vyriškais rūbais, vaikščiojo dideliais žingsniais, rūkė ir mokėjo viską sutaisyti. Jei kam užgesdavo elektra arba neveikdavo radijas, šaukdavosi Agnės. Net batų puspažius prikaldavo pati.

Jos sena močiutė, gyvenanti kažkur paprūsėje, dar ir dabar jodinėjanti arkliais.

Taip ir gyvenome visos trys dideliame kaip salė kambaryje, Didžiojoje gatvėje.

Šis išvažiavimas buvo pirmasis mano pasižmonėjimas, todėl ir norėjau gražiai atrodyti. Buvau aukšta, truputį palinkusi, lyg per anksti, kaip mamelė sakydavo, išsistiebusi. Tik tai mano kasos buvo vešlios, tankios kaip miškas. Turbūt tai ir buvo visas gražumas. Ir tos duobutės skruostuose.

Aš vis prisibijojau to Agnės pabrėžiamo mano kaimiškumo, nes ji pati buvo kilusi iš Kauno, kur tėvai turėjo nedidelę siuvelyklėlę. „Aš ne iš kaimo, — tvirtindavau Agnei, — aš gi iš apskrities miesto!“ O ji atkirsdavo: „Toks ten jūsų tas miestas...“

Juokdavausi, kad ji, man tą kaimiškumą primesdama, pati keikiasi ne blogiau už vyrus mano tetos Anicetos ūkyje, Brūškiuose. Ak tu, Agne, tu ir pati panaši į vyrą, eini, taip sunkiai kilnodama kojas: šliumpt, šliumpt, šliumpt...

Grybiškėse tada susirinkome atšvęsti mokslo metų pradžios, susipažinti su naujais kolegomis, pasimaudyti jau šaltėjančiame ežere ir pasiirstyti baidarėmis. Paskui vakare prie laužo dainuoti ir šokti, Luko akordeonui grojant.

Kvailutės mes visos trys — nežinojom, į kokias pinkles tą šeštadienį pakliuvome.

Nenujautėme, ką mums ruošė kolegos. Nei Agnė, nei Salomėja dar niekada nebuvo čia buvusios, nors jau nebe pirmus metus studijavo.

Nepajutom, kai, akordeonui trankiai užgrojus, kelios stiprios rankos jau vedė mus ežeran. Veltui sukiojomės, stengdamos ištrūkti, nežinodamos, ar verkti, ar juoktis, iš pradžių garsiai šūkaudamos ir visai nesuprasdamos, kas darosi.

O vanduo kaip ledas!

O ant kranto muzika ir šauksmai: „Giliau, giliau, tegu išplauks pakrikštytos kunigaikščių ežero vandeniū mūsų mergužėlės!“

... Mes krikštijame juk tris — Salomėją, Agnę ir Magdalėną — švęstu Trakų ežerų vandeniū, ežerų, kurie plovė mūsų karžygių kūnus, ežerų, kurie plovė mūsų ašaras ir džiaugsmus, kurie plovė ir tebeplauja mūsų šventosios žemės krantus...

... Ant amžių amžinųjų...

... Amen!..

... O paskui ištrinksime jus ajerais!

Šaukė studentai, šaukė profesoriai, juokėmės ir mes visos trys, bet juokas greitai stingo lūpose. Mus vedė vis gilyn ir gilyn.. Drabužiai prilipo prie kūnų... Mano naujoji suknelė tamsiai žaliais obuoliukais, mano kasos... Jau kojos dugno nesiekia, iš susijaudinimo praryju gurkšnį vandens, sustoju kvėpavusi, negaliu atsikosėti...

Staiga perskrodžia mintis, kad nemoku plaukti.

Šniokščia ausyse, jaučiu, kad imu skęsti... Bandau rėkti, bet gerklę užkemša vandens sūkurys.

Atsimenu tik, kad kažkieno rankos mane nešė.

Kas atsitiko? Kur Agnė, kur Salomėja?

Girdžiu duslų užimą. Nusmelkė mintis, kad esu jau ežero dugne.

Staiga prieš akis ėmė šokinėti juodi balti taškeliai. Vienas jų didėjo, didėjo, sukosi ratu, ir pamačiau prieš save kažkieno susirūpinusį veidą, storas vyriškas lūpas, kurios tyliai šnibždėjo: „Pačiu laiku,

pačiu laiku...“

Vėl tarytum praradau sąmonę; su manimi kažkas kažką darė, vartė, lamdė, burnoje jaučiau šleikštulį, ir, kai atsigavau, visas kūnas nesulaikomai drebėjo. Širdis smarkiai plakė.

— Valio, valio! — išgirdau šaukiant.

— Per giliai, jūs, kirviai! — Balsas čia pat, prie mano šlapių kasų.

Iš kūr jis žinojo, kad nemoku plaukti?

Pamažu atmerčiau akis.

Tamsaus gymio veidas, aštrios, žiburiuojančios akys, erelio nosis, beveik suaugę tankūs antakiai, tamsūs garbiniuoti plaukai.

— Valio, valio!

— Nesijaudinkit, kolege, — lyg atspėjęs mano baimę, staiga prabilo mano gelbėtojas. — Kaip tik suspėjau...

O aš norėjau verkti iš gėdos.

— Čia dabar kiekvieną rudenį, — tęsė jis toliau, — tas pats ritualas. Tik jūsų niekas neįspėjo, norėdami, kad būtų staigmena. Kitais metais jūs pati lauksite šio nekasdeniško momento. Tada kitos, tokios pat gražios mergaitės bus krikštijamos.

Jis pavadino mane gražia.

Man šis ritualas atrodo žiaurus. Tačiau plaukti aš būtinai išmoksiu! Kai maža skendau Naujelių upėje, tai ir liko vandens baimė visam laikui.

Mačiau, ant kranto, po pušim, jau sėdėjo panariusios galvas Agnė su Salomėja.

Jodvi atrodė pasigailėtinai, bet juokėsi pro ašaras. O tie du aukšti, šlapiomis glaudėmis stipruoliai, kurie mus vedė vandenin, šokinėjo aplinkui atsiprašinėdami.

— Kažkaip nujaučiau, kad nemokate plaukti, kolege. Išskaičiau tai iš jūsų veiduko, — bandė prakalbinti mano geradėjas, bet aš nepravėriau burnos.

Šitokia gėda.

Muzikantai lūpinėm armonikėlėm grojo maršus, o Lukas, aukštai iškėlęs galvą, tampė savo akordeoną. Jo akys žiūrėjo tik į vieną — į Agnę, kuri sėdėjo beveik mėlyna iš pykčio. Ta smarkuolė, ta stipruolė, ta batų ir elektros taisytoja. Atsitiko, tai atsitiko, bet žinau, ji neatleis, atras būdų atsikeršyti. Taip ir girdžiu ją keikiančią: „O jūs, rupūžės, rupūželiai, atsiminsite savo gimimo dieną!“

Paskui mes gėrėme karštą liepžiedžių arbatą, išsupusios į dideles kariškas antklodes, kurios šiuurkščiai kuteno kūnus. O mūsų šlapi rūbai, gėdingai išstatyti prieš vėją ir besileidžiančią saulę, plevėsavo už antro aukšto langų, pakabinti ant pušies šakos.

Bijodama, kad tik neprasiskleistų mano „egiptietiškas“ drabužis, sėdėjau susirietusi ir tyli. O jis, tas mano užtarėjas, bandė išliudyti gintarinės spalvos gėrimo, kuris stipriai kvėpėjo medumi ir gvazdikėliais.

— Dabar išgersime midaus, kuris buvo rastas Trakų pilies požemiuose tūkstantis devyni šimtai keturiasdešimtais mūsų Viešpaties metais ir yra išgeriamas tik po kelis lašelius ypatingojo krikšto proga! — sušuko garsiai Lukas.

Žinojau, kad tai netiesa, kad šį gėrimą yra išvėrusi kurio nors studento motulė arba sesuo, tačiau toks

iškilingas melas mane šiek tiek išblaškė, prajuokino.

— Išgerkite, kolege, nedrebėsit ir neperšalsit; va, tik vieną gerą gurkšniuką!

Norėdama neatsilikti nuo visų, užsiverčiau ir iki dugno išgėriau. Iš karto užgniaužė kvapą, ištryško ašaros, pradėjau kosėti. „Pradžioje visos jos tokios žalios“, — nusijuokė kažkuris, o aš norėjau prasmegti žemėn.

Stiklinė ėjo iš rankų į rankas. Ne, tai ne stiklinė, tai ragas! Agnė gėrė iš rago! Ji net nesusiraukė. „Rupūčkės, dar vieną!“ — sušuko, paskui garsiai nusi kvatojo ir pradėjo šokti apie laužą. Įraudusi, blizgančiomis akimis, tą momentą ji buvo labai graži. Ak, mokėjo ji apsieiti, mokėjo save suvaldyti kiekvienoje situacijoje. Kad galėčiau aš tokia būti!

Salomėja tyliai sėdėjo prie pušies. Mačiau — byrėjo jai ašaros. Slėpėsi ji, nuleidusi galvą ant krūtinės, šniurkšdama nosim ir tik vos vos prisiliesdama lūpomis to dieviškojo gėrimo.

O aš?

Visame kūne pajutau karštį. Lengvas dūmas apraukė akis. Visai kitoje šviesoje atrodė ir dangus, ir tos liūdnei siūruojančios pušys, ir mėlynas ežeras su atspindinčiais debesimis. Nepažįstami veidai atrodė dabar artimi, seniai seniai matyti, draugiški.

Jau nebebijojau žiūrėti savo gelbėtojo veidan.

Kas jis, tas mano globėjas, kokia likimo ranka mane priglaudė prie jo, o nepaguldė ežero dugnan?

Susipažinome tada ir su kai kuriais profesoriais. Keli jų buvo pagyvenę viengungiai, neretai šitokiuose išvažiavimuose atsipalaidavę nuo įtempto savo gyvenimo, pasiruošimo paskaitoms, nuolatos jaučiant sunkią okupantų ranką. Čia pailsėdavo, atsigaudavo, vienas kitas sutikdavo ir būsimąjį gyvenimo draugę.

Tai jie pasirūpindavo dažnai alkstančiais studentais. Atveždavo bandelių, sumuštinių, dešrelių, vaisvandenių... Neretai tas savaitgalis studentui būdavo vienintelė atgaiva.

Tai šitaip atšvenčiau savo pirmąjį rudens semestro šventę!

Agnė tada buvo antro kurso odontologijos studentė, o Salomėja antrus metus studijavo Pedagoginiame Institute.

Į šį pirmąjį mūsų visų trijų išvažiavimą pakvietė Agnės brolis Augustinas, neseniai persikėlęs iš Kau-
no, tiekimo ir kuro pareigūnas, po darbo valandų stu-

dijavęs ekonomiką.

Žinojo jisai, tas Agnės brolelis, kad šitaip būsime pakrikštytos, bet nuspėdamas savo sesers karštą būdą, nuspėdė pats išvykoje nedalyvauti.

Veltui Salomėja laukė jo atvykstant, žvilgčiodama į vingiuotą miško kelią.

Žinoma, vėliau džiaugėsi, kad jis nematė šitos „gėdos“. Salomėja irgi niekaip negalėjo suprasti, kad tai tik studentiško gyvenimo viena detalė.

Tą rudenį Trakų ežerų pakrančių vilos jau buvo užimtos okupantų. Tik šią per daugelį metų Vilniaus universitetui priklausiusią vilą didelėmis Augustino ir kitų pastangomis pavyko išgelbėti profesorių ir studentų naudai.

Tačiau, nežiūrint linksmų jaunatviškų pokštų, iš paviršiaus atrodžiusio lengvabūdiško studentiško gyvenimo, tos dienos buvo pilnos nerimo, neaiškaus likimo. Ir mūsų studentiškos dainos buvo nekasdieniš-
kai liūdnos, lyg kažką brangaus atsisveikinant.

Ar jautėm tada, kad greitai mūsų Alma Mater bus išniekinta, kad nebegalėsime ramiai sėdėti auditorijoje, klausytis mokytojų, kurių likimas jau iš anksto buvo sprendžiamas tų, nuo kurių greitai priklausė ir visa Lietuva?

— Mano vardas Tomas, kolege, o jūs?

Aš vis dar tylėjau. Toks mano būdas. Jei jau įsineku, tai kalba ir kalbu. Bet tai būna labai retai ir labai mažame būrelyje.

Užsispyrusi žiūrėjau į pušų viršūnes, į staigiai ežeran krintančią saulę į paraudusį dangų, ramiai prie tiltelio plūduriuojančias valtis ir baidares. O širdis, rodos, iššoks iš krūtinės.

— Ar ji visada tokia tyli? — paklausei tu Agnės.

— Įsitikinsi pats! — atšovė ji.

Tu tik patraukei pečiais, o aš nei iš šio, nei iš to, staiga pakilusi, nubėgau vidun.

Buvau susijaudinusi, apkvaitusi gal nuo to kuni-
gaikštiško gėrimo, o gal nuo tų rankų. Norėjau ir verkti, ir juoktis. Supratau, kad patinku jam — tam Tomui...

Visą naktį karščiavau — ne juokais buvau susirgusi. Už sienų girdėjau triukšmą, akordeono muziką, dainas ir čia pat prie savo veido tavo, Tomai balsą: „Ar jums jau geriau, kolege?“

Taip ir pragulėjau lovoje visą savaitgalį.

Pasveikusi ir grįžusi į Vilnių supratau, kad kiekviena rytojaus diena jau nebebus ta pati.

„Tu dar smirdi kaimu, bet atro dai fain. Patvarkysim čia mes tave...“ Nutirpau nuo tų žodžių, bet vėliau įsitikinau, kad ji auksinės širdies žmogus.

Malda ir Dievo valia

Vilius Dundzila

Meldžiamės, prašydami šito, kito, tokio, netokio... Tada, kaip aiškiai pastebėtina kai kuriuose „Ateities“ straipsniuose, apgailestaujame, kad dar ne viskas, kad ko nors trūksta. Iš to žiūrime į fundamentalistų užsidedimą, siūlome pasiūlymus, apglėbiančius viską nuo rojus iki lietuviškų — religinių pasisveikinimų. Ieškome savo Dievo kasdieniniame gyvenime.

Noriu prisidėti prie šios srovės su dviem pasiūlymais, kurie man asmeniškai nepaprastai daug padėjo.

Seniai susiradau dvasinį patarėją, kuriuo galėjau visiškai pasitikėti. Su juo susidraugavau, tuo ir tapo man lengviau su juo tartis apie mano dvasinį ir nedvasinį gyvenimą. Antro, patikimo žmogaus perspektyva man davė antrą žvilgsnį į save. Taip labiau išmokau apie save. Jis irgi man davė patarimų, kuriuos galėjau įvykdyti, nes jie man tiko, kadangi jis mane gerai pažinojo.

Nėra lengva surasti tokį žmogų, bet siūlyčiau neieškoti parapijose, nes parapiniai kunigai yra labai užsiėmę. Vienuolijose yra truputį laisvesnių kunigų. Mano pirmąjį patarėją surado kitas vienuolis, nes žinojo, kad tas kunigas mėgsta žmonėms asmeniškai tarnauti. Ir man pavyko su juo bendradarbiauti. Per jį susipažinau su kitais kunigais ir taip suradau savo kitus patarėjus. Kas kiek laiko keičiu, nes lyg prieinu prie ribos, išeikvodamas šaltinį.

Kitas pasiūlymas — nuolatos ieškoti Dievo kasdienybėje.

Kasdieninis apmąstymas tam padeda. Reikia pagalvoti, ar viskas sekasi. Kodėl sekasi ar nesiseka? Po kiek laiko matysis besikartojančios „vagos“. Tai kelrodžiai — vengti to, kas gadina Dievo man suteiktą gyvenimą, ir siekti to, kas jį gerina. Iš to išsivysto ir gilesnė asmeninės nuodėmės samprata. Taip galima patirti, kas nuodėmingo žlugdo tikinčiojo gyvenimą. Tai yra nuodėmė, kurią reikia ne tiek išpažinti ir kartoti, kiek vengti. Ant savo kailio patyręs blogį vis tiek juo žaviesi, bet protaudamas gali jo lengviau išvengti.

Tuo pačiu būdu susirasi ir sieksi gėrį.

Prieš ką nors pradedant, darant ar nusprendžiant (ypač nusprendžiant) reikia pagalvoti, ar tai Dievo valia man. Jeigu gyvenimui keršija, t.y. gadina Dievo dovaną — ne, o jeigu padeda — taip.

Dievo valia nėra nuo amžių pradžios nustatytas planas, kurį reikia palaipsniui sekti. Dievas su mumis bendradarbiauja, bendrauja, tuo ir vystosi pasaulis, tuo ir tęsiasi Dievo kuriamasis darbas. Dievas žmogui nori tik ko geriausio žmogaus ir Dievo santykiavimo, ieškant gėrio, suranda Dievo valią.

Pastabos:

Kaip Dievas yra, taip yra ir velnias. Vienuolės man aiškino, kad velnias siūlo šokolado plytą, kurioje yra smala. Aš vis galvojau, kad ją imčiau, bet atvyniojęs, pastebėčiau, kad tai ne šokoladas, tai ir padėčiau nevalgęs.

Velnias mus gundo gėrybėmis, kuriose slypi blogis, kurio nepastebime iš anksto. Dažniausia nuodėmė atpažįstame tik „po įvykio“, kartais labai ilgai po nuodėmės. Todėl reikia išmokti iš anksto atrinkti.

Velnias mėgsta rinktis iš mūsų silpnybių ir mėgstamiausių nuodėmių.

Kartais velnias mums be reikalo trukdo nerimą, neapsisprendimu, nenuotaika ir pan. Kai nesurandam priežasties mūsų jausmams — geriems ir blogiems — tai velnio klasta.

Dievo malonė mus dažnai laimina. Tada turime ją priimti, ja džiaugtis ir naudotis. Malonė yra tie laikotarpiai, tie reginiai, kurie mumyse uždega meilės Dievui aukurą, be jokių priekaištų, abejonių, sunkumų. Tai gali būti ir džiaugsmo, ir skausmo ašaros. Tokių laikotarpių yra nemažai, tik ne dažnai, tai nesitikėkime kiekvieną dieną Dievo meile „pilnai“ džiaugtis.

Atvirkščiai, yra ir tamsybės valandos. Nerimas, netikėjimas, beviltiškumas, tuštumas, beprasmiškumas, tamsumas mus irgi paveikia. Be Dievo malonės mums sunku, esame irzlūs, jautrūs, pikti. Nereikia nerimui pasiduoti, o prieš ją malda ir darbais kovoti. Reikia išsiblaškyti, bet atsargiai: velnias gali mus lengvai sugundyti taip išsiblaškyti, kad tik blogiau mums pasidarys. Šiuo metu irgi nereikia jokių būdu **nieko** nutarti. Turime visus sprendimus atidėti, nes velnio pagunda visur. Irgi turime sekti visus ankstyvesnius nuosprendžius. Reikia irgi ieškoti būdų priešintis nemalonei. Vėl užtikę nemalonę turėsime ginklų prieš ją. Irgi būtina kantriai išlaukti, iškentėti nemalonę. Geras būdas yra pagalvoti apie paskutinį malonės laikotarpį. Negalime tapti tinginiais, atidendantys įsipareigojimus — kasdieniškus ir kitus.

Kai mums gerai sekasi ir gyvename malonėje, prisiminkime, kad malonę pakeis nemalonė, ir pasiroškime nemalonei. Nebijoti! Turime priešintis bet kokiai pagundai, kad išmoktume priešintis. Tada mums bus lengviau nemalonoje priešintis.

Velnias yra meilužis, kuris pasislepia aplink mus. Nieko jam šventa. Yra sunkiau jį atpažinti, bet patirtis yra geriausia mokytoja. Jis mus užpuola tada, kada mes silpniausi.

Atsitraukime nuo velnio pagundos dalykų, jei

tokių yra. Venkime irgi tos nuotaikos, kuri mus klaidina.

Mes negalime „įjungti“ Dievo malonės. Tai yra Dievo dovana ir paslaptis. Mes nieko negalime padaryti, atsikviesti malonę. Labiau sau užsimausime kilpą, kurią velnias mums pakabins. Nesame Dievai, tai sau ir negalime malonių teikti.

Sekime mintis. Spręsdami, ką darysime, ar mąstydami apie tai, ką darome, gali būti pagundos ženklų. Jeigu pasirodys kas nors, kuris mus ves į pramatomą ar patirtą blogį, ar mus be reikalo negatyviai sujaukina, ar mus sumaišo, tai pagunda. Tai yra aiškus ženklas, kad mintys mus veda į blogį. Todėl būtina atmesti idėją, kad išvengtume nusikaltimo, kuris mus vėliau erzins ir kankins.

Irgi sekime kitimą tarp malonės ir nemalonės, kad

žinotume, ko tikėtis.

Šitoks labai praktiškas, kasdieniškas maldos gyvenimas man asmeniškai labiau padeda, negu bet kas kitas. Per eilę metų tobulinuos ir vystau šiuos šv. Ignacijaus patarimus. Toliau apie juos galime išmokyti Ignacijaus rekolekcijose, kurios sektų „Ignacijaus dvasinius patarimus“. Čia aš sutrumpinau pagrindines pastabas apie gėrį ir blogį bei jo atpažinimą.

Malda man nėra atskiras laikas, kai atsiskiriu ir kalbuos su Dievu. Vis galvoju, ieškau, žiūriu, ar man gera, ką darau. Dievas taip tampa man kasdienybės dalis, o Dievas ir turi ten priklausyti. Dievas man nėra aukštai danguje ar altoriuose, bet visur su manim. Ir Dievas tik vieno iš manęs nori: išgyventi pilniausiai, kaip man įmanoma ir galima, Dievo man dovanotą gyvenimą.

DAIL. VALIAUS MONOGRAFIJA

Saulė Jautokaitė

Menininko monografija yra retas svečias mūsų kultūriniame gyvenime. Vienas iš paskutiniųjų yra dail. Valiaus 1984 m. išleista monografija. Monografijos autorius — Romas Viesulas, pats yra grafikas ir buvęs Valiaus mokinys, akademiniu kruopštumu pristato mums savo buvusį mokytoją. Lygiagrečiai, anglų ir lietuvių kalbomis, po Paul Duval įžanginio straipsnio, autorius duoda biografinių žinių, aptaria Valiaus kūrybą, išvardina darbus viešose kolekcijose, premijas, iliustruotas knygas, paskelbtus straipsnius, Valiaus gyvenimo chronologiją.

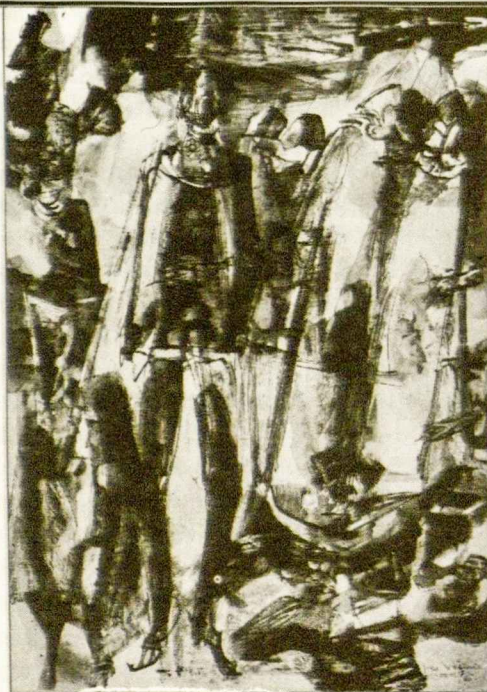
Gyvenimo apybraižoje sužinome, kad dail. Valius buvo žemaitis, gimęs Rygoje, Latvijoje, bet mokėsi ir gyveno Telšiuose. Ten, Valančiaus gimnazijoje, buvo pastebėti jo meniniai gabumai. Išvykęs į Kauno meno mokyklą, bestudijuodamas 1934 m. pradėjo dirbti dailininku vietiniame audinių fabrike. Toje pačioje įmonėje jis išbuvo iki 1942 m. Net apsigyvenęs Vilniuje, liko tos įmonės patarėju iki išvykimo iš Lietuvos.

1942 m. įsteigus Vilniuje Dailės akademiją, Valius buvo joje grafikos dėstytojas ir to skyriaus vedėjas. Būdamas gabus ir geras dėstytojas, jis su šia profesija nebesiskyrė. Pasitraukęs į Vakarus, buvo pakviestas į Taikomosios dailės mokyklą Freiburge, Vokietijoje. Dėstė grafiką ir vadovavo grafikos studijai iki išvykimo į Kanadą. Naujajame kontinente daugiau kaip dešimtį metų išdirbęs dekoratyvinio

ROMAS VIESULAS

Telesforas Valius

FOREWORD BY PAUL DUVAL

meno komercinėje studijoje, Toronto universitete įsigijo dėstytojo teisę ir mokytojavo iki pat mirties.

Sekančiame skyriuje autorius Viesulas aptaria dail. Valiaus kūrybą. Jis pastebi, kad grafiko Valiaus kūryba formavosi Lietuvoje, kur jam didžiausios įtakos turėjo liaudies menas. Nors jo kūryba susieta su liaudies menu, bet ji labai skyrėsi nuo kitų bendralaikų menininkų savo didele ekspresijos jėga ir giliu tragizmu. Nuolat jo kūryboje pasireiškė žmogaus būties trapumas, mirtis, praradimas, nebūtis. Jo kūrinių linijos, plokštumos ir paviršiai vibruoja. Anot autoriaus: „Žolės, bokštai, varpinės, kryžiai, nuo vargo ar grėsmės palinkę žmonės ar ažuolų šakos jo darbuose virpa emocinės šviesos srovėmis”.

Vokietijoje ir dar pradžioje Kanadoje dail. Valius tebekūrė tuo pačiu stiliumi, dažniausiai jo prisiminiuose tebegyvenančią Žemaitiją. 1956 m. Valiui sugrįžus iš Paryžiaus, įvyksta jo kūryboje pasikeitimas. Jis į savo juoda-balta kūrinius įveda spalvą. Kartu su spalva jis keičiasi ir savo išraiška. Jo darbai ima suabstraktėti, jo daiktai nebeatpažįstami. Nors jo temos tebėra susijusios su jo gimtuoju kraštu, tačiau jis išsireiškia abstrakčiai, arba pusiau abstrakčiai, su labai menkai atpažįstamais fragmentais. Kanados spalvotuose grafikos darbuose vartoja grynas spalvas, ryškius spalvų kontrastus. Tie kūriniai yra išraiškūs, dinamiški, spalvingi.

Valiaus gyvenimo metai buvo lygiomis praleisti tarp Europos ir Kanados. Taip pat ir jo kūryba buvo padalinta į du laikotarpius. Lietuvos — juoda ir balta, o Kanados — spalvota grafika. Žemaitijos maitinamas, jis buvo išraiškus, savitas, nepakartojamas. Kanados maitinamas jis sukosmopolitiškėjo ir suabstraktėjo. Tačiau jo kūryba buvo ta pati. Jis liko ištikimas sau, žmogui ir jo trapiam likimui, tiktai išsireikšdamas kitais žodžiais, kitu braižu.

Galime užbaigti su Romo Viesulo žodžiais, kad didelio talento kūrėjas Telesforas Valius davė svarų įnašą į Lietuvos ir Kanados meno tradicijas. Mums lieka tiktai džiaugtis šiuo retu svečiu, skaityti ir gėrėtis šia puošnia, akademine, be techninių priekaištų monografija. Aldona Valiuvienė savo rūpesčiu pastatė nemirtingą paminklą ne tiktai dail. Telesforui Valiui, bet ir visam lietuviškam menui.

Lietuvos dvasiškių delegacija 43-me Tarptautiniame Eucharistijos Kongrese Nairobi

Eucharistinis kultas K. Bažnyčios gyvenime užima centrinę vietą: Bažnyčia visą laiką stengėsi, kad Eucharistija, arba Šv. Sakramentas, būtų tikinčiųjų garbinamas ne tik privačiai, bet ir viešai. Tam tikslui yra rengiamos ne tik privačios, bet ir viešos Švč. Sakramento adoracijos, procesijos, tautiniai ir net tarptautiniai eucharistiniai kongresai.

Tarptautiniuose eucharistiniuose kongresuose paprastai dalyvauja daugybė tikinčiųjų iš įvairių pasaulio kraštų ir kontinentų. Šios rūšies eucharistinių kongresų jau yra buvę 43. Pirmasis Eucharistinis tarptautinio masto kongresas yra įvykęs LILLE mieste (Prancūzijoje) 1881 m.

Į tokius tarptautinius eucharistinius kongresus atskiri kraštai stengiasi pasiųsti specialias delegacijas, viešai ir oficialiai atstovaujančias savojo krašto K. Bažnyčią. 41-me Tarpt. Eucharistiniame kongrese, įvykusiame 1976 m. Philadelphijoje (JAV) ir 42-me Tarp. Eucharistiniame Kongrese, įvykusiame 1981 m. Lourde (Prancūzijoje) dalyvavo ir Lietuvos tikinčiųjų delegacijos. Taip pat ir šiame 43-me Tarptautiniame Eucharistiniame kongrese Nairobi (Kenijoje) dalyvavo delegacija iš Lietuvos. Ją sudarė:

J.E. vysk. Juozas Preikšas, J.E. Arkiv. L. Povilono augziliaras, delegacijos vadovas,

Kun. Julius Baltušis, Kalvarijos klebonas ir Vilniaus arkiv. Kunigų Tarybos konsultorius,

Kun. Antanas Bitvinskas, Kauno arkiv. kurijos kancleris,

Kan. Kazimieras Gasčiūnas, Plungės klebonas ir dekanas (Telšių vysk.),

Kan. Jonas Jonys, Kaišiadorių kurijos kancleris,

Kun. Jonas Juodelis, Panevėžio kurijos kancleris ir šv. Petro ir šv. Povilo klebonas,

Kun. Vytautas Vaičiūnas, Kauno arkiv. Tarpdiecinės kunigų seminarijos vicerektorius.

Lietuvos delegacija atskrido į Nairobi penktadienį — rugpjūčio 9 d. vakare. Ją Nairobi aerouoste pasitiko Nairobi arkivyskupijos kardinolas Maurice Otunga, Apaštalinės Nunciatūros atstovas ir prel. A. J. Bačkis. Visi delegacijos nariai buvo apgyvendinti šv. Tomo Akviniečio vietos kunigų seminarijoje, kurioje jau buvo apie 100 kitų kongreso svečių: kardinolų, vyskupų ir kunigų iš įvairių pasaulio kraštų. Tai rami ir nuošali vieta apie 12 km nuo miesto centro. Čia gyvena ir Lomžos vyskupas Julijus Paetz.

Kongreso pagrindinė tema: „Eucharistija ir krikščioniškoji šeima“. O kiekviena Kongreso savaitės diena turėjo dar savo atskirą dienos temą ir tai progai pritaikytas maldas bei intencijas. Taip, pvz., sekmdienį — rugpjūčio 11 d. tema buvo: „Žmonijos, sudarančios vieną šeimą vienybė“. Ta proga visa diena buvo meldžiamasi už tautų vienybę ir taiką.

Gausiai buvo lankomos adoracijos valandos ir procesijos su Šv. Sakramentu. Jų nepraleisdavo ir Lietuvos delegacija.

Kongreso metu buvo galima išgirsti ne tik įdomių ir aktualių konferencijų, bet ir žymių, gerų savo srities žinovų ir gerai pasiruošusių kalbėtojų.

Pirmadienį — rugpjūčio 12 d. tema: „Dievo tauta“. Ta proga kalbėjo Milano kard. Carlo Maria Martini tema: „Eucharistija, šeima ir Bažnyčia“. O australų profesoriai John ir Lynn Billings pravedė seminarą: „Dabartinė moralinė šeimos krizė“.

Antradienį — rugpjūčio 13 d. tema: „Duonos šeimai“. Pasirinkęs savo konferencijai temą: „Duonos visiems“ kalbėjo Vyskupų kongregacijos prefektas kard. Bernardin Gantin, paliesdamas problemas, liečiančias badą, skurdą, nelygybę dalinantis žemės gėrybėmis.

Trečiadienį — rugpjūčio 14 d. tema: „Kančia pasaulyje“. Šia proga kalbėjo Chicagos kard. Joseph L. Bernardin tema: „Kvietimas į taiką“. Čia jis apgailestavo, kad pareikalaujama daug lėšų apsiginklavimui, kai tuo tarpu pasaulyje yra daug badaujančių.

Taip pat tarė žodį ir Motina Teresė iš Kalkutos. Tai nepaprasto energijos ir didelio pasišventimo artimo meilei vienuolė, sulaukusi jau 75 m. amžiaus, atžymėta 1979 m. Nobelio premija už taiką. Jos tema: „Būti su kenčiančiais“. Ji trumpai nušvietė savo ir savo įsteigtosios seserų Kongregacijos apaštalavimą tarp vargstančių ir labiausiai apleistųjų pasaulyje. Ši diena ypač buvo skirta maldoms už ligonius, senatvės varginamus, paliegusius, už šeimas, reikalingas dvasinės pagalbos ir už išblaškytus po visą pasaulį tremtinius.

Ketvirtadienį — rugpjūčio 15 d. — Žolinė. Šios dienos tema: „Dvasiškių tarnybos Bažnyčioje“. Ta proga konferencijose buvo liečiamas pašaukimų klausimas. Tos dienos maldos buvo skirtos už pašaukimus.

Vakare Nairobi kard. M. Otunga savo rezidencijoje priėmė Kongrese dalyvaujančius kardinolus,

Šventas Tėvas su delegacija iš Lietuvos Apaštališkoje Nuncijaturoje. Nuo kairės į dešinę - kun. A. Bitvinskas, prel. A. Bačkis, kun. J. Juodelis, kard. A. Casaroli, Šv. Tėvas, vysk.

J. Priekšas, kan. J. Jonys, kun. V. Vaičiūnas, kan. K. Gaščiūnas, kun. J. Baltušis.

vyskopus ir atskirų delegacijų vadovus. Šiame priėmime dalyvavo ir Lietuvos delegacijos vadovas vysk. J. Priekšas.

Tą patį vakarą nuo 21 val. iki 22 val. visose Nairobi bažnyčiose buvo pravedama Švč. Sakramento adoracijos valanda. Tokia adoracijos valanda buvo ir vietos Seminarijos koplyčioje, kurią pravedė Lietuvos delegacijos nariai. Čia pirmą kartą Afrikos kontinente suskambėjo lietuviškų giesmių melodijos, litanija bei kalbamos maldos, šalia keletos lotyniškai pagiedotų giesmių. Buvo įjungtos ir intencijos, liečiančios Lietuvos Bažnyčios reikalus. Šioje adoracijos valandoje dalyvavo ir kitų kraštų delegacijų nariai, kurie žavėjosi lietuvių kalba ir lietuviškų giesmių melodijomis.

Penktadienį — rugpjūčio 16 dienos tema: „Jaunimas ir krikščioniškoji meilė“. Šios dienos paskaitos lietė aktualias jaunimo problemas, ir tos dienos maldos buvo skiriamos už jaunimą, kad jis rūpestingai pasiruoštų atsakingam ir įpareigojančiam šių dienų socialiniam gyvenimui.

Rugpjūčio 16 d. vakare iš Zaire į Nairobi atskrido pop. Jonas Paulius II, vykdydamas savo trečiosios apaštalinės kelionės planą po Afrikos kontinentą. Šv. Tėvas norėjo bent keletą dienų dalyvauti 43-me Tarpt. Eucharistiniame Kongrese iš anksto numatytoje

programoje ir ypač jo iškilmingame uždaryme.

Šv. Tėvas, vos tik atvykęs į Nairobi nuncijaus rezidenciją, tą patį vakarą priėmė visus Lietuvos delegacijos narius. Trumpai su kiekvienu iš jų pasikalbėjęs, juos palaimino ir prašė perduoti jo linkėjimus arkiv. L. Poviloniui bei kitiems Lietuvos vyskupams, kunigams ir tikintiesiems su jo specialiu apaštalinio palaiminimu. Priėmime kartu dalyvavo kard. A. Casaroli — Vatikano valstybės sekretorius, arkiv. E. Martinez — pavaduotojas, kard. Josef Tomko — Tautų Evangelizacijos kongregacijos prefektas (buvęs Vyskupų sinodo generalinis sekretorius) ir prel. A. J. Bačkis.

Šeštadienį — rugpjūčio 17 d. tema: „Vyras ir žmona: vienas kūnas, viena Duona“. Dienos konferencijos daug dėmesio skyrė jaunų šeimų problemoms šių dienų gyvenimo sukuriuose. Maldos buvo skiriamos už besituokiančius, kad išlaikytų sukurtų šeimų vienybę.

Šeštadienį po pietų šv. Tėvas laikė koncelebrutas šv. Mišias už jaunimą didžiuliame Nairobi miesto Nyayo stadione, talpinančiame 40.000 žmonių. Kartu koncelebravo ir Lietuvos delegacija. Šv. Mišių metu šv. Tėvas sutuokė 25 jaunųjų poras. Ta proga tartame žodyje šv. Tėvas išryškino krikščioniškosios doktrinos principus, liečiančius santuokos vienybę ir jos ryšio neišardomumą. Toliau šv. Tėvas pabrėžė, jog didelę žalą krikščioniškai santuokai daro poligamija — ji

visiškai nesiderina su Kristaus doktrina. Aukojimo metu daugelis tėvų vietoj įprastų dovanų paaukėjo savo kūdikius Dievui. Tai nepaprastai gražios reikšmės veiksmas: iš Dievo gauta šeimai dovana — vaikai, vėl paaukojami Dievui, prašant Jo gausios palaimos šeimai.

Sekmadienis — rugpjūčio 18 — paskutinė Kongreso diena buvo paskirta šeimoms. Rytė šv. Tėvas atlaikė koncelebruotą šv. Mišias didžiuliame Uhuru parke. Jose dalyvavo apie 30 kardinolų, 200 vyskupų, 1.000 kunigų, jų tarpe ir Lietuvos delegacijos nariai, ir šimtai tūkstančių tikinčiųjų iš įvairių pasaulio kraštų. Šv. Mišios buvo labai iškilingos ir įspūdingos. Jų metu giedojo apie 2.000 choristų, pasipuošę savo spalvingai tautiniais kostiumais. Taip pat gražų įspūdį padarė susituokusiujų iškilingas sutuoktuvių pažadų atnaujinimas: Šia proga tartame žodyje šv. Tėvas pabrėžė, jog Eucharistija sudaro tikrąjį krikščioniškojo gyvenimo centrą, tikrąjį Bažnyčios gyvenimo centrą. Krikščioniškoji šeima yra pašaukta būti ištikimos meilės Dievui ir sava tautai ženklui.

Tuo tarpu Lietuvos delegacija patyrė daug nuširdumo ne tik iš kitų delegacijų, bet ir iš vietos ir užsienio Kongreso dalyvių. Jie visi parodė ypatingą dėmesį ir supratimą esamai Lietuvos Bažnyčios padėčiai. Taip pat ir tarptautinė spauda palankiai paminėjo Lietuvos delegacijos dalyvavimą Kongrese. Tuo labiau, kad kiti komunistų pavergti kraštai nebuvo atsiuntę jokios oficialios delegacijos.

Po pietų šv. Tėvas iškilingai atidarė „Aukštesnįjį Rytų Afrikos Katalikų Institutą“ (Catholic Higher Institute of Eastern Africa). Tai tikras Nairobi teologijos fakultetas. Instituto tikslas: pagelbėti vietinėms Bažnyčioms geriau suprasti bei išrišti problemas, liečiančias tikėjimą ir kultūrą, prisilaikant visuotinės Bažnyčios nustatytų bendrų doktrinalinių principų. Be abejo, visa tai vyks bažnytinės vyriausybės priežiūroje. Be to, šis Institutas kartu bus maldos ir liturginės praktikos vieta. Institutą įkūrė 7 Afrikos kraštų Vyskupų konferencijų sąjunga: Etiopijos, Kenijos, Malawi, Sudano, Tanzanijos, Ugandos, Zambijos.

Šis Institutas yra prie pat Nairobi seminarijos, kurioje buvo apsistojusi Lietuvos delegacija. Pasibaigus visoms 43-jo Tarptautinio Eucharistinio kongreso iškilmėms, Lietuvos delegacija sekmadienio vakare, rugpjūčio 18 d. išskrido namų link, bet dar keletai dienų sustojo Romoje. Čia ji buvo šiltai sutikta Romos lietuvių kunigų. Bent paskubomis delegacijos dalyviai galėjo aplankyti Romos šventoves ir buvo pagerbti iškilingais pietumis šv. Kazimiero lietuvių kolegijoje.

Detroito Karaliaus Mindaugo jaunių/jaunučių kuopa

Detroito Karaliaus Mindaugo Kuopos jaunučiai: (pirmoj eil. iš kairės) Linas Polteraitis, Mildutė Bublytė, Tomas Janušis, Justas Zambo, Lara Polteraitytė, (antroje eil. iš kairės) Audra Navasaitytė, Liana Janušytė, Audra Ricci, Saulius Polteraitis, Antal Zambo, Rimas Polteraitis.

Susirinkimas įvyko lapkričio 2 d. 1985 metais.

Mes pradėjome susirinkimą malda. Šitas susirinkimas buvo Dievo Apvaizdos Bažnyčioje. Šiame susirinkime turėjome 16 narių: Milda Bublytė, Rima Idzelytė, Rima Janukaitytė, Liana Janušytė, Tomas Janušys, Jonas Korsakas, Dainytė Merkytė, Lisa Meyer, Audrytė Navasaitytė, Audra Ricci, Linas Polteraitis, Rimas Polteraitis, Saulius Polteraitis, Baltija Udrytė, Darius Udrys ir Dana Rugieniūtė. Mes pasiskirstėme į dvi grupes. Vienoje grupėje (vyresniojoje) mes išrinkome valdybą: pirmininkė — Dana Rugieniūtė, išdininkė — Rima Idzelytė ir sekretorė Liana Janušytė. Mes irgi kalbėjome apie visą Ateitininkų sąjungą, penkis principus, valdybą ir kt. Kai mes tą darėme, kiti jaunučiai su dažais dažė.

Po visko to mes valgėme sumuštinis, kuriuos padarė ponias Riehardts. Po visų skanumynų vyresnieji ėjo dažyti, o jaunesni ėjo kalbėti. Kai mes visus kalbėjimus ir žaidimus pabaigėme, mes visi suėjome į ratą ir giedojo Ateitininkų himną. Po to mes maldą sukalbėjome ir važiojome namo.

Dana Rugieniūtė

KONKRETŲS ATEITININKŲ KONGRESO ATGARSIAI

Detroito studentų ateitininkų draugovė

Dar kongresui nepasibaigus, per vieną iš pertraukėlių, studentai Marius Gražulis (Western Michigan) ir Aldas Kriaučiūnas (University of Michigan) sau pasižadėjo atgaivinti Detroito studentų draugovės veiklą. Namo grįžę, iki kalakutinių, jau turėjo tris draugovės susirinkimus. Tai graži pradžia. Pirmajame susirinkime tedalyvavo vos trys, bet antrame jau devyni studentai. Visi dalyvavusieji parodė jaunatviško entuziazmo ir noro draugovės darbais susidomėti ir juos įvykdyti.

Draugovės valdybą sudaro: Marius Gražulis, pirmininkas, Paulius Gražulis, vicepirmininkas, Aldas Kriaučiūnas, sekretorius, Vida Duobaitė ir Alma Lelytė, išdininkės. Draugovės nariais yra Darius Kudžma, Rasa Veselkaitė, Gailė Černiauskaitė ir Vilija Smalinskaitė. Mielai laukiami ir kiti studentai,

kuriems rūpi lietuviški ir katalikiški reikalai. Informacijai skambinti pirmininkui Mariui Gražuliui: 616-383-3999.

Draugovės metų veikla bazuosis draugovės laikraščeliu, dalyvavimu Ann Arbor miesto meno mugėje bei įdomių paskaitininkų pasikvietimu į susirinkimus. Paulius Gražulis sutiko rūpintis laikraščelio turiniu. Galvojama, kad kai kurie rašiniai bus tinkami ir Ateities žurnalui. Kadangi beveik visi draugovės nariai yra artimai susirėšę su Dainavos jaunimo stovykla, pramatoma nors vieną susirinkimą šaukti Dainavoje. Ieškant ryšių su bendraminčiais, daugumas draugovės narių dalyvavo „Ateities“ vakare Čikagoje, lapkričio 23 dieną.

Padaryta graži pradžia. Kviečiami visi studentai, buvę ar nebuvo moksleiviais ateitininkais, bendron veiklon. „Kur du stos, visados, daugiau padarys...“

Koresp. R. K.

Detroito moksleiviai:

L. Udrys, A. Gražulis, M. Jankauskienė (globėja), G. Udrys, K. Petrulis, V. Rugienius, ir V. Idzelytė.

Atsisveikinant

Deimantiniai Ateitininkijos metai. Ilgaamžio žmogaus metai. Beveik laikas padaryti savojo gyvenamo darbų sąskaitą — ką padariau, ką dar padarysiu. Idėjos tačiau, anot Maironio, nemiršta kaip žmonės...

Ateitininkija, švęsdama šį deimantinį jubiliejų, daug ką persvarstė, patikrino savąjį inventorių ir, būdama idėja ir negalvodama niekad numirti, nusagstė savo gaires ateičiai.

Jubiliejinis kongresas buvo idėjinė demonstracija. Tai buvo spalvingai išsiskleidusi dvasinė aureolė. Jei toje aureolėje pasitaikė ir pilkesnių spalvų, tos pilkiosios spalvos neturėtų nustelbti šviesių. Visos mūsų žmogiškosios silpnybės turi ištirti krikščioniškosios meilės versmėse. Kuo mes skirsimės nuo kitų, jei mūsų veikla bus tik žodinė principų deklaracija.

Neužtenka principus deklaruoti, reikia pagal juos ir gyventi. O pagal juos gyventi, pirmiausia — viens kitą mylėti, o visa kita, ateis savaime, prasiskleis kaip žiedas, pajutęs pavasario saulę ir šilto vėjo gūšį.

Šių jubiliejinių metų proga ši „Ateities“ redakcija, baigdama savąją darbo kadenciją, kviečia visus įsijungti į ateitininkiškos meilės grandinę. Kviečia visus — krikščioniškai šypsenai, lietuviybės ištikimybei, lietuviško spausdinto žodžio branginimui.

Dėkoju „Ateities“ redakcijos kolegijos nariams, technikiniam redaktoriui, visiems mecenatams ir savo vyrui Ričardui. Dėkoju už visokį žodį: gerą ir blogą. Gerasis paskatino, blogasis davė progos atleidimo jausmui pasireikšti. Ir vieniems ir antriems rūpėjo žurnalas, o tai yra svarbiausia.

Šviesių, džiaugsmingų Šventų Kalėdų, Dangaus palaimintų 1986 metų.

Stasė Petersonienė
„Ateities“ redaktorė

ATEITIES 1985 M. TURINYS

POEZIJA

Neverkite kanklės — žodžiai iš Lietuvos	1
Mano tauta — Vincas Kazokas	29
Iš rinkinio „Tik vienas šuolas“ — kun. J. Gutauskas	34
Pasaulio malda — Laima Švėgždaitė	47
Ženkla medžiuose — Ses. Ona Mikailaitė	53
Svirtis — kun. J. Gutauskas	69
Broliai ir seserys — kun. J. Gutauskas	69
Ne vienišas esi	69
Laiko kalba — kun. J. Gutauskas	70
Klausimai — Laima Švėgždaitė	70
Dvi kulkos — Laima Švėgždaitė	70
Sėjėjas išeina į laukus — Antanas Vaičiulaitis	77
Lietuvos sacharai — A. P. Bagdonas	90
Pozityvus protinis požiūris — Margis Maištas	93
Pavadą priima varnėnas — Anzelmas Matutis	94
Pavasaris — Bern. Brazdžionis	125
Malda už jaunimą — Nek. Prad. Marijos seserys	144
Mylėsi ateitį sonetais — Anatolijus Kairys	154
Bernelių mišios — kun. L. Andriekus	245
Sninga — S. Vanagaitė	249
Laimingoji šalis — A. Kairys	254
Lietuvos vandenys — S. Gudis	256

STRAIPSNIAI

Kaip ten yra su tuo „Užgimimu iš naujo“ — kun. dr. Eugenius Gerulis	2
Pašaukimas— Diakonas Edis Putrimas	8
Simonas Daukantas — Vėjas Liulevičius	11
Kun. dr. Antano Paškaus „Asmuo ir laisvė“ — R.K.	16
Pašnekesys su senute — Aug. Tijūnėlis	17
Kristaus veidas Eucharistijoje — Pušėlė	17
„Aš čia gyva“ — Dariaus Polikaičio plokštelė — R.K.	20
Gera dovana vaikams — R.K.	21
Su ateitimi besirungiant — kun. dr. Pr. Gaida	54
Katalikybė ir inteligentija okupuotoje Lietuvoje — Juozas Bočys	78
Lietuvos atstovas Anglijoje — Vincas Balickas — dr. S. Žibartas	89
Vėjavaičio gėlės iš šieno — Gaja Pemkutė	91
Australijos Lietuvių Dienos — Ramunė Kubiliūtė	96
Pavergimo plotmės Lietuvoje ir Ateitininkų Studentijos	
Politinė orientacija — dr. Kazys Ėringis	126
Pastabos dėl kun. dr. E. Gerulio minčių apie „Užgimimą iš naujo“ —	
Prel. L. Tulaba	134
Aukštyn — Dėdė Edis	138
Lietuvos katalikų rūpesčiai Los Angeles spaudoj	139
Dirbkim, kovokim dėl Lietuvos — Paulius Mšinskis	147
Šviesos vaikų valanda — kun. dr. V. M. Cukuras	150
Kodėl aš esu ateitininkas — Paulius Bindokas	156
Lietuva — Laima Sruoginytė	157
Lietuvaitė ten ir čia — Vija Bublytė	157
Maño pareigos — Danutė Petrulytė	158
Ateitininkų veikla Lietuvos okupacijų metu (Pasikalbėjimas su	
inž. P. Naručiu)	246
Gėlytė — Aug. Tijūnėlis	250
Malda ir Dievo valia — Vilius Dundzila	261
Dail. Valiaus monografija — Saulė Jautokaitė	262
Amerikiečiai gina Balį Gajauską	267
Lietuvos dvasiškių delegacija 43-me Eucharistiniame kongrese Nairobi	265
Atsisveikinant — Stasė Petersonienė	269

PROZA

Karys — Tadas Klimas	12
Maišas aukso (Alegoria) — Vyt. Tamulaitis	41
Golas ir kuolas — Stasė Vanagaitė	87
Skamba taikos varpas — Alė Rūta	136
Kokia graži saulė — A. Eivienė	250
Stikliniai ramentai — J. Švabaitė	258

MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ NUMERIS

Mintys apie tėvynės meilę, — Indrė Čuplinskaitė	102
Būtis prieš esmę, — Gytis Liulevičius	103
Ko jaunimas tikisi iš jaunimo, — Rima Navickaitė	104
Šventas Kazimieras, — Vaiva Vaišnytė	105
Kas yra Lietuva? — Lana Vyšnionytė	106
Ateitininkas — Ina Šilgalytė	107
Koks būtų mano gyvenimas be ateitininkų, — Rama Bublytė	107
Hamiltono Aleksandro Stulginskio Moksleivių ateitininkų kuopa	108
Ko jaunimas nori iš vyresniosios kartos, — Galė Radvenytė	109
Vykdytini pasiūlymai, — Milda Palubinskaitė	110
Lietuvaitė, — Auksė Bankaitytė	111
Gyvenimo taurė, — Gytis Liulevičius	112
Pasitikėjimas, — Dana Grajauskaitė	116
Tikiu, — Kalifornius	116

Tikyba, — Dana Grajauskaitė	117
Laiškas, — Audrė Budrytė	118
Lietuvių politika už Lietuvos sienų, — Dana Dirmantaitė	119
Jau studentas, — Vėjas Liulevičius	120
JAS	121
Šventasis Raštas, Hamiltono moksleivė	122
Eilėraštis, — Gailė Radvenytė	122
Sudiev, — Auksė Bankaitytė	123
Paukščių takas, — Tikintysis	123
Hamiltono Aleksandro Stulginskio kuopos metinė veikla, Onutė Stanevičiūtė	124
Detroito moksleivių metinė šventė	124

STRAIPSNIAI APIE KANADOS ATEITININKŲ VEIKLĄ

Kanada — kraštas, kuriame gyvename — dr. Romas Vaštoka	30
Ateitininkai Kanadoje	32
Moksleivių ateitininkų kuopos pirmieji metai — kun. J. Staškus	35
Toronte	
Hamiltono ateitininkai — Kazys Mileris	38
Montrealis	40
Žymieji mūsų mirusieji — Ramunė Sakalaitė-Jonaitienė	44
Ateitininkų stovyklos Kanadoje — V. Kolyčius	48
Pirmosios Kanados ateitininkų stovyklos — J. Andrulis	49
Kanados ateitininkų įnašas į lietuvišką veiklą — dr. O. Gustainienė	52
Atvirybė laikui, ištikimybė idealui — Vincas Kolyčius	56
Tada ir dabar	56
Ateitininkai ir mano gyvenimas — V. Kolyčius	59
Globėjos pasisakymas — Žibutė Vaičiūnienė	64
Toronto moksleivių ateitininkų laikraštėlis „Pirmyn, jaunime!“ — kun. J. Staškus	65
Ištraukos iš „Pirmyn, jaunime!“ laikraščelio — Irena Goceitaitė-Ehlers	65
Didieji kazimieriniai įvykiai Toronte — A. Kalnius	71
Janina Vanagaitė-Kaknevičienė	70

ATEITININKŲ PRAEITIS

„Ateities“ žurnalas 1910—1985 — Ramunė Kubiliūtė	10
Ateitininkų kepuraitė — K. Pabedinskas	84
Viešas papeikimas už šokius	85
Iš „Ateities“ ir ateitininkų praeities — Ramunė Kubiliūtė	131
Kun. Alfonso Lipniūno kuopa Blumbergo lietuvių gimnazijoje 1945-50 m. — A. P. Bagdonas	140
Ateitininkų Kongresas Telšiuose — Stasė Vanagaitė-Petersonienė	159
A. A. prof. Kazys Pakštas — K. Pabedinskas	162
„Lietuvą Dievas apveizdi ir gina — Julius Vidzgiris	166
Korp! Grandis 75-uose ateitininkijos metuose — P. Narutis	168
Studentų ateitininkų meno draugija „Šatrija“ — Alina Skrupskelienė	169

ŠV. KAZIMIERAS

Prieš 500 metų — Vija Bublytė	18
Šv. Kazimiero minėjimų atgarsiai — A. Tautvyda	86
Šventas Kazimieras — Vaiva Vaišnytė	105

ATEITININKŲ VEIKLA

„Ateities“ žurnalo vakaras — Marius K.B.	22
Ateitininkų 35 metų sukaktis Clevelande — Nijolė Balčiūnienė	23
1985 Kalakursai Dainavoje — Ina Šilgalytė	25
Jubiliejinio kongreso belaukiant — Kongreso komitetas	95
Čikagos prez. Al. Stulginskio kuopoj pasižvalgus — Aras	98

Ateitininkai Vasario 16 gimnazijoje — Darius Sužiedėlis	90
Detroito Karaliaus Mindaugo moksleivių ateitininkų kuopa — Linas Udryš	112
Saviaukla — Gytis Udryš	119
Hamiltono ateitininkų šventė	115
Kalifornijos moksleiviai veikia — Gailė Radvenytė	116
Ko aš tikiusi iš Ateitininkų kongreso	152
Jubiliejinio — 75 metų Kongreso programa	160
Ateitininkai Šv. Povilo mieste Brazilijoje — Nilza Guzikauskaitė	172
Trumpi veiklos aprašymai, žinutės	25, 100, 143, 148
Svarstymai — R. Kubiliūtė	14
O kas tėvynėje?	89, 141

ATEITININKŲ KONGRESAS

Malda — kun. V. Cukuras	201
Atidarant ateitininkų kongresą — J. Meškauskas	202
Išėjimo — dr. V. Vardys	204
Prof. S. Šalkauskio 1985 m. premija	209
Ateitininkų literatūros paroda	210
Ateitininkų dailės paroda	211
Žodžio ir muzikos vakaras	212
Eilėraščiai — S. Kubilius	213
Krikščionybės ir Marksizmo konfrontacija	214
Tėvynės vakaras — kun. J. Prunskis	217
Via Dolora — B. Brazdžionis	219
Žvilgsnis į ateitį — dr. V. Vygantas	222
Žiedų procesija (eil.) — C. Masaitis	228
Šv. Dvasios mišios	229
AF vado žodis — J. Polikaitis	230
Padėka ir viltis — kun. V. Cukuras	232
Įvertinti darbai: pasikalbėjimas su J. Meškausku — V. Liulevičius	235
Sveikinimai	240

ATEITIES ATEITĮ: Studentai ateitininkai stovyklauja.

**POEZIJOS KONKURSAI
KRIKŠČIONYBEI
PAMINĖTI**

Lietuvos krikščionybės 600 metų jubiliejui paminėti, to jubiliejaus organizacinio komiteto paprašyta, Ateitininkų Federacija kartu su "Ateities" žurnalu skelbia poezijos rinkinio ir atskirų poezijos kūrinių konkursus.

Visa konkursams prisiūsta poezija (tiek rinkinys, tiek ir atskiras eilėraštis) savo turiniu turi atspindėti Lietuvos krikščionybės temas nuo Mindaugo laikų iki šiandien, arba išreikšti įvaizdžius, kurie sukeltų Lietuvos sukrikščionėjimo ir tuo pačiu atsikreipimo į Vakarus priminimą, arba parodyti krikščionybę, kaip didžiąją dvasinę vertybę, ypač mūsų tautos okupacijos laikotarpiu.

Poezijos rinkinio konkursui skirti rankraščiai, rašyti mašinėle, siunčiami iki 1986 spalio 31 (pašto antspaudas) žemiau nurodytu adresu. Rankraščiai turi būti pasirašyti slapyvardžiu, pridedant uždara vokelį su autoriaus pavarde ir adresu. Konkurso dalyvių amžius neribojamas. Rinkinio apimtis — nemažiau 75 psl. Už poezijos rinkinį bus skiriamos dvi premijos: I — \$1500 ir II — \$750. Premijuoti rankraščiai, pagal susitarimą su autoriumi, galės būti išleisti "Ateities literatūros fondo" leidyklos.

Eilėraščio konkurse gali dalyvauti asmenys iki 30 metų amžiaus. Eilėraščiai, parašyti mašinėle, atitinką nustatytas temos gaires, pasirašyti slapyvardžiu, pridedant uždaramame vokelyje autoriaus pavardę ir adresą, siunčiami iki 1986 spalio 31 (pašto antspaudas) žemiau nurodytu adresu. Už eilėraščius skiriamos tokios premijos: viena I — \$100, dvi II — po \$75 ir dvi III — po \$50. Premijuoti eilėraščiai galės būti spausdinami "Ateityje".

Konkurso vertinimo komisija, kurios sąstatas bus paskelbtas vėliau, neradusi tinkamo premijuoti kūrinio, turės teisę atitinkamos premijos neskirti.

Visi konkursui skirti rankraščiai siunčiami šiuo adresu: Poezijos konkursas c/o Česlovas Grincevičius, 7132 S. Mozart St., Chicago, Ill. 60629.

Ateitininkų Federacija

Dėmesio skaitytojams: Ateinančiais metais "Ateitis" bus leidžiama kas antrą mėnesį. Siųskite medžiagą Draugo adresu: 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

